чәркәзе рәш

ШОРЬША ХӘБӘРА

Чәркәзе Р̀әш

ШОРЬША ХӘБӘРА

Ереван, „Советакан грог', 1986

ԳՄԴ 84 Քրդ
Չ 285

ЧӘРКӘЗЕ Р'ӘШ

Шорьша хәбәра. Шьер.— Ер., „Советакан грог'", 1987.— 112 р'у.

Чәркәзе Р'әш к'т'еба хwәда бь h'öб у h'ьзкьрьнәкә мәзьнва дәрhәqа ә'мре мәйи пройин у чекьрчнед ә'мьре т'әзә дьнвисә. Ве к'т'ебеда öса жи гәләк шьеред лирикие—философие hәнә, ед кö бин у бöхсәкә башqә дьдьнә к'ьт'ебе.

Ереван, „Советакан грог', 1986

ХWƏТ'ƏСТИQКЬРЬН

Чаwa ə'йанə, h'име ə'дəбийəта к'ӧрдайə советие Əрмəнистанеда hатə данине, ə'дəбийəт, чаwa кӧ ньвиск'аре əрмəнийайн ə'йан Наири Зарйан дьбежə, wək'илед к'ижапе сəре хwə т'əзə жь бьн буза сəqьр'и дəрхьстьн. həqзадə ӧсанə, ə'дəбийəта мə Əрмəнистана Советиеда р'ож бь р'ож пешда чу у иро дəрк'əтийə мəйдана орт'əмлəтие. Гəлəк нвиск'аред мəйə мə'рифəт пешда hатьнə. Чаwa дьбежьн, бин у бӧхса wан həр йəки башqəйə, həр йəк бь щур'е хwə дьнвисə, ле əwана т'ӧ щара жь ə'мьре мəйи иройин наен бьр'ине, бь wи ə'мьре гӧлвəдайнва фьр'нах дьбьн, qəлəме wанə ə'франдарие нəхш у нигаре т'əзə дьhуньн. Жь wана йəк жи həма хут Чəркəзе Р'əшə. Əwи бь ə'франдьнед хwəва бин у бӧхсəкə т'əзə ани нава ə'дəбийəта мə. Əwи нə кӧ т'əне ə'дəбийəта щьмаə'та хwə, йа əрмəнийа, урьса, щьмаə'тед советиейə майинə братие, Р'оhьлате мьh'андийə, ле ӧса жи йа Европае. Жь к'урайа канийа wан у илаhи йа щьмаə'та хwə hьлдайə йа həрə к'ардар, йа həрə баш у кьрийə нава ə'дəбийəта мəйə иройин.

Чəркəзе Р'əш шайнрəки хwəйшӧрəтə, əw əшqəред wə'дəйə п'ьр'щур'ə ə'йан дькə у бь щур'е шайнртиейи т'əзəва бь qəлəмəкə назьква п'ешк'еши хwəндəвана дькə. Р'астə, əw щарна пəй модернизасиае,

һ'öньрмәндийа щур'е ләwзне, сильһ'буна техника ә'дәбнйәте дьк'әвә, әw йәка жь wьр те, чьмки әw öса жи ә'дәбийәтзанәки мә'рифәтә— кандидате бльме филологиейә. Ле т'ö щара жь ә'мьр нае бьр'ине, гаве хwә ә'мьре мәйи пройинр'а давежә. Т'ö шьк т'öнә, әгәр һәйә сәрәщәма к'ур у техника шайнртие, шьер алавәкә гәш у гöр'ә.

Бь р'öһ'е хwәва, бь һәйина хwәва Чәркәзе Р'әш һәqзадә шайирәки т'әзәвани лирика философиейә. Һәр хәтәкә wнда р'öһ'е ә'мьр, бәдәwнйа ә'мьр у нәр'әһ'әти те ханекьрьне.

Баһарә — һена хунк'әла мәзьн,
Дара wәргьртийә һ'әйра кьраса,
Кьрасе һәвда ә'рш—ә'рд дьлизьн,
У һәр тьшт дьбә хöре мәqәса.

Ә'франдьнед Чәркәзе Р'әш зува хwәндәванс мәр'а насьи у жь алне wанада бь һ'öб у һ'ьзкьрьнәкә мәзьнва һатьнә qәбулкьрьне, ле әв к'т'еба һана бь ә'франдьнед wийә т'әзәва һатийә кьлдане, ед кö һ'имли ван салед пашьн әwи ньвнсинә, сәр qаqьщийә, кьрийә баqә кöлилк у нро п'ешк'еши хwәндәване хwә дькә.

Карлене ЧАЧАНИ.

ОРТ'А QӦР'НАДА

Поэт всегда с людьми,
Когда шумит гроза.

В. БРЮСОВ

БӘЙРАQА ЛЕНИНИЕ

Тӧ ава бә'ре зедәнәбуйи р'окә дур—дәраз,
У батьнда т'әв шьльһ'е кәwа харнәбуйи
жер,
Нав хйалада т'ьжинә ә'щеб, р'әщал у мьраз.
Ле к'а—к'е бу хwәй—хӧдане әwан нәйнике
бь сер?

Пе хәwнәр'ожка р'ӧһ'ада кӧле һелун
чедькьр,—
Дәwләмәнд дьбу бираннхана ч'ә'вайә
зенди,
У хуне гази ә'сьл—ә'сасе Мере че дькьр,
Кӧ тә бльндкә жь нав wәршәqа дәwрада
жәнди!

... У тә алавда нав мьж—сәqәма ч'ә'ве
wә'дәда.
Әw кьрә сәра әшq у аwазе бәрбанга кәзи,
Гӧле бьрина, леве гӧваштн, хашхашке
дәрда
Бәр п'әрwаза тә бунә тә'ма нен, бешик у
йази!

„Бьсәкьн, дәме!...",— йәки аqьлбәнд
xwәст газикьра,
Ле ча бьгьрта wи бәза сарда дәqа к'аwә
р'ә'м?
Мә'сие зер'ин жи п'әйда нәбу бь h'ӧнӧре
т'ор'а,
Һәр дәqәк мә'сие зер'инә hәрк бәр р'әнге
тәйи гәрм.

Пьрса йәки жи сьнщьрйә— „hәбьн, йане
т'ӧнәбьн?"
We ленә хофе бавежнә дьле галактикае,
Ле бәрк'—qәшәнгьн баск у qанате бь тә
вәдьбьн,
У баwарйа xwә ва ль тә тинә т'опа дьнйае!

QÖР'НА БИСТИӘКЕ

Вайә — мә ьдп хwә да бәр дери,
У hьндьк маiә. wәки бен дәрда,
Заньм—ченаки мәр'а кöл—дәрда,
Ә'зәт—qöльха хwә вәнашери!

Ль мьск'әне тә we п'әрwаз дьдә
Бәдәwiiа баске кәвотке гозәл,
Хwә гöлавдькьн ч'ә'вкание ә'нзәл,
У тәвәка шин р'iiа hәвраз дькә.

Тә'ва пайнзе бь бәшәра шәнг.
We hасьл дькә бәхт у мьраза,
Зар'ок севе сор дьднә бәр гәза,
Т'ор'а дә'wата дькә шьнгәшьнг.

Qамише ч'әма дьбьнә бьлур,
Йазйа h'ьлдькьн р'езе бажара,
Ә'фатие ә'рша тенә сәр зара,
Вәдьбәшьрьн стәйрке балур.

У сәр хәрита т'ьфаqа qәнщие
Wьр п'әр'вәдайә К'öрдстана мьн.

Тə'рие һьлданə ьдн п'еш—дамьн,
У мьж т'ер буйə жь тə'ма qьщие.

Qöльнга ə'змин чекьрнə сеп'и,
Һ'əму р'е у дьрб һелдьбьн аза,
Кöр'е мьн т'əви к'ома херхаза
Дьчə Лальше— сəр Канйа Сьпи.

Əз һ'öб—р'əзе хwə дькьмə мала
Мере ог'ьра тала а'лəме
У бəр шəwaqa хwəшие у р'ə'ме
Тə һа дьбиньм, эwра шагöла!

БАЛЛАД ДƏРҺƏQА МАЛХWЕТИЕДА

Метроеда йəк р'уньштбу р'əх мьн
У мьнр'а дьго: „Москва бəдəwə,
Бəле, бажар'е wə п'ьр' бəдəwə!".
Пьрси: „Жь к'öйи?"
„Жь Смоленске"!
У ньзам чьма, мьн жер'а нəго,
Кö əз жь щики лап дур һатьмə!
Мьн жер'а нəго... Паше т'əхминкьр,
Кö бь хəмхöрийа малхwеки т'əмам
Дор хwə дьнһер'ьм..

БАРАН ЛЬ МОСКВАЕ

Ә'wра бьрq вәда минани... ә'wра,
Баране ә'wр пәлкьрьн—р'ьжйа,
Әз начмә һöндöр'... Бумә ав дәвра,
Ль мьн дьнһер'ьн, ча ль... беһ'ьша.

Ле дьле мьнда соргöл вәбунә,—
Әв ә'зман шьере Тйутчев дьхунә!

ЛЬ ВАКЗАЛЕ

Зар'әке дйа хwә öндакьр wьра
У кьрә qижин: „Тö к'öйи, дае?".
Әw бу... дәстпе бу.... кәвре диwара
Щнда к'ьзк'ьзин: „Тö к'öйи, дае?"
Ар'ика, дәрйа, т'ела, п'әнщәра
Данин гьри—шин: „Тö к'öйи, дае?"
Сола у чәлта, qайша, qöндаха
Саw жь һәв дьзин: „Тö к'öйи, дае?"
Мәрмәр у агур', к'ьлсе, сиwаха
Дәнгдан—ләрьзин: „Тö к'öйи, дае?"
Шуша, бöт'öлга, ләмп'е от'аха
Бьрq дан, тәйисин: „Тö к'öйи, дае?"
К'öм, льбас, горә, п'әрдә у qәйт'ан

Xwəда qьрqьсин: „Тö к'öйи, дае?"
Даре бьн мьла, к'öрсйа, т'əхте чам
Жь һəвдö пьрсин: „Тö к'öйи, дае?"
Дəн, нəхш у шькьл, к'аг'əз, qир—qəт'ран
Т'аw—т'еw ч'ьлмьсин: „Тö к'öйи, дае?"
Финщан, к'озиданг, qəлəм у пенус
Лəqйан—лькьжин: „Тö к'öйи, дае?"
Сəрьк у базьн, стун, мəqлəтуз
Хəйд—хəйд һ'əр'ьшин: „Тö к'öйи, дае?"
Аве мəдəне, лимонад у буз
Дьһа qəр'ьсин: „Тö к'öйи, дае?"
Т'опе щьг'ара, бенушт, конфета,
Р'ьшта һ'ьзһ'ьзин: „Тö к'öйи, дае".
Хич, хизгə— qуме, бетон—асфалта
Xwə вəнəдзин: „Тö к'öйи, дае?"
Машина, гомйа, фьр'ьнда, авта
Зəрп кьрə qужин: „Тö к'öйи, дае?"
Нав дəqəкеда саw чу—сьнщьри,
Һəр тьшти де xwəст—сəрда зьвьр'и...
Тə'ве, тəйрəда, ə'wра, бьһор'а
Һатьн сəwт—вьззин: „Тö к'öйи, дае?"
Гöнда, бажар'а, ч'йа, гəлийа, к'ора
Тьрс фьр'и гəм—зин: „Тö к'öйи, дае?"
Ч'əма, бəндава, окйана, бə'ра
К'ур кьрə хöшин: „Тö к'öйи, дае?"

У т'опа дьне мина т'ьфала
Сар бу—дора хwə ньhер'и ч'ьла.

... Де hат, зар'о дит. Кəвотка шайе
Ə'ламкьр: тьштə ə'длайе нае!
У həр тьшт диса сəрхwəда hат зу.
Дəqəке шунда hелма бəре бу.

Ле жь qӧлч'—гоше галактикае
Əз hе—hе дьбhем: „Тӧ к'ӧйи, дае?"

ARS POETICA

Ћеди лəзк'əвьн у чаwа шере
Шера нəwəстьн— hа h'ьлкьн шьере!
Т'əмьзкьн—сəбьр дькьн hун h'əта.
Шəш хəта р'əшкьн, зедəкьн дӧда!

БУАЛО.

АНКЕТА

Наве мьн? К'емə?— К'əрəмкьн—Чəркəз.—
Сйаркьри ль Р'əш—мьн хwəш те əw бор!
(Ћьм жи жь р'əнге хwə нəр'əвим əз,
Ч'əрм хwə нə к'ьнщə—бьгӧhези бь дор!).

Баве мьн мина кал у баве хwə
Шьванə ль ч'йа, нав ə'wре сарда,
Пьспорə, занə qəдьре наве хwə,—
Дӧа'е щола дьбарьн сəрда.

Дйа мьн жи мина пирька у де
Кəванийа чейə— бь ширh'əлали,
We нəhə щара чӧк дайə ə'рде,
Əзьм нӧхӧрие wейи дəлали!

К'идәре бумә? — Ль ч'їа, бьн конда,
Һив — стәїрк жи т'әв Хат'уна Фәрха
Wьр һазьрбунә — нав шәwqа р'онда.
... Навкам авитнә к'озәкә бәрха!

К'иж сале бумә? — Әw ненщ сал бу һәр,
Кӧ qӧр'на бисти сәрһатїа кәре
Дӧда дьһуна. Дьле мьн хwәбәр
Һат — бу нәйиька р'ӧһ'е ве дәwре.

Чь млэтимә? — Ль Р'оһьлате
Бәхте к'єїә. кӧ к'әтїә кәвре р'әш?
Ах, жь хуна к'е бина кӧла те? —
Демәк — әз к'ӧрдьм, маде һена гәш.

Хwәндьн? — Институт хьлазкьр. Ньһа
Лемә дәст биньм хwәндьна бльнд
Ль академиа мәдәнед р'ӧһ'а, —
К'әтьмә н'ара їазиїа р'ӧһ'е к'ӧрд.

Чумә wәлате дәрәкә, їан на?
Wедәре һәнә лезьм у пьзмам?
— Һәрке К'ӧрдстан р'абу һан — һана,
Әwе жи, бәле, бьдә щаба т'ам.

П'ешәк? — Ньqьтка һ'әвта бьнһер'ьн! —
Шайирьм — һәрке wәр'а дәст дьдә.
(Йазьх, п'инәчи әwqаси п'ьр'ьн,
Кӧ щина qәрфә п'еше зїарәти).

Щие жиййна мьн?— Мәрк'әза Ә'мьр,
Бажар'е Хәма, нәh'нїа Бәндәwар,
Соqаqа К'ӧрда (хәлq жи дьжи wьр),
Авайе Йазиїа Гьран у Дьжwар.

БУЙИНА ШАЙИР

Ферике Усьвр'а

Qум те qефьк, у h'әбәк wе дьчә hӧндӧр',
Wьр дәшинә, нәхwәш дехә р'ӧh'бәр бь кәнщ,
У р'оке жи ньшкева жь wьр... дәрте дӧр'.

Дадӧк'ӧтнә дьле назьк хиїале qәнщ,
Хәме дьне, ч'арә h'ӧбе жи набә qә...
У дьл дәшә, дәшә... шаїир дьхӧльqә!

ЩАБ — ШЬВАНӘКИР'А

Тә дьготә мьн — хwәде даїә тә,
Һәр'ә у хwәр'а дәрбазкә ч'әп—р'аст.
Чи тә ван шьли—шовие сар к'әтїә?—
Тӧ зани, wәки дәwә бьре маст!

Һәй тӧ пьзмаме шьлйайи дьлсах,
Һәй тӧ шьване салайи пьспор,
Ле тә нәдьго— р'оже ббинә дах,
К'ижане мьн hа к'афк'ункьн бь дор?

Ле тə нə дьго. кӧ əзе хwəда
Бəрəвкьм лева у хəбəре р'ьм?
Кӧ əзе р'əшбьм бəр ч'ə'ве хwəда,
Чахе т'ахбура у'ца вəгəр'ьм.

Мьн дит, кӧ п'ахьр феза зер'даньн,
Кӧл ль псафе т'ьм дьбə гəнə,
Р'у— гӧлйе цəлие гӧлав—шьр'даньн,
У бьн ч'əрмада к'ере туж һəнə.

Мьн бьһист, кӧ ча нав тəqьш—тоqша
Ван бажар'ада һ'əсин дьгьрйан,
Зерə—зер дьһат жь ч'ə'ве шуша,
У бь п'ирqə—п'ирq һ'əсьн дьгəр'йан.

Əз нəхте мə'сие позхьзем һ'əсйам,
Дак'əтмə гəлие цьзарəта р'ӧһ'.
Жь мьн хəйинди һ'əwаса һесйа.—
Бь мьн бит'əрбу р'əш—һ'əшикə нӧһ!

Кəй тӧ бьнəлие хəwне бӧһӧште!
Тə хwəзи дани ль qəлəма мьн...
Ле гəмичимə сəр qьштəqьште,—
Дьбəк wəлгəр'ə вьр бəлəма мьн...

ПУШКИН

Щәнгәсйаре поэзиае
Сöр'е һöндöр' дьбә щьр'щьр'к
Һа бра бе—бабә зиае
Һәйтәһола бе урт'—чьр'ьк.

Р'öһ'е wида һәнә стәйрк
У т'охьме пашир'оже.
Qьр'ькар'а һәрдәм у бәрк'
Әw дьк'әвә дә'w у доже.

Ле наһ'әwьн сә у куч'ьк,—
Тә'жи —т'уле хwә бәрдьне,
Әw wәк шере к'аw, чаргöрч'ьк
Р'ур'әшнабә qә бәр дьне.

... У р'оке жи сöр'а ә'мьр
Wи нас дькә ча мире хwә,
Дьбә хәләq ле гьр'әмьр',—
Һазьр дьгрьн әw тире хwә.

Ле чакьн әw?... Хö нькари
Р'йа дайина хwәде бьгри?
... Һöнöрзанә ч'ә'вхәбари,—
К'е дитйә— әw беч'ар бьгри?

Шәнгәсйаре поэзиае
Мәрийә— хwәй жьн—зар' у дәб.
Ча биркьрьбун сәе зйане?
Аһа... ә'wтйан—авитьне дәв!

Ле нав—намус т'аще шинә,—
Зәрп ледьхә дәве шанда!
Дьле qәнща дьк'әшинә...
Ле мәр'ьзне гәло йанда?

Мирп'әнщ щарна хшәр'а шәр'ә
(Чьмкӧ ч'әп—р'аст р'аhьштьне),
Ле жь р'йа хшә данагәр'ә,
Һ'ьзки р'оке... те кӧштьне!

ДӘРҺӘQА ПОЭЗИАЕДА

(Жь Леон Фелипе)

Шьере бәлайи сәр хәбәракә.
Шеда бавежә ч'ьртьк—пьр'т'ьке
Р'ифма, р'ит'ме у ед метрикае...
Фькра жи бьгьр—шеда бавежә.
Паше хәбәра hьлдә—бьдә бе.
У hәрке бьнда диса тьштәк ма—
Әшә поэзиа!

ШАЙИР У ПОЭЗИА

Поэзиа дарә, кӧ hешин дьбә
Сәре дӧр'йане к'оч'е ә'шира,
Qӧр'льхайада хуна дьл дьчә
Нав мьр'зи, ч'ьqьл, бәлге балура.

Әw нә серавә нә —асоа зәр,
Әw һ'әwщәкар'а дöа'йә һәрдәм,
Кö чаwа ч'ьвик дьфьр'ьнә сәр
У диһардькьн һ'әжа сöр'е щәм.

Ле чахе дар у дьл нә сәр һәвьн.
Ча бьки? Ль к'е бьгьри гöна?
— Һ'әтани әв пьрс—пьрсйар бьһ'әwьн,—
Шайир лазьмә, ле поэзиа — на!

ҺУН МЬНР'А НАЕН?

Саргис П'аносйанр'а

Пайизе т'уйи сәр һ'әму феле
модер'нистнейә
Ә'лиwат кьрйә. Р'еалистә әw у
ә'мьрт'әстиq.
Т'ор'а дә'wата дьбе кö пайиз сәр р'йа
р'астиейә,
Баг'ванчи дöа' фьрча wе дькә бь к'аре
лайиq!

Ле чь то һ'öньр, чь то мәщал, ләwз у чь то
qьнйат.
Пайизе хwәр'а кьрьнә бьнйат—мәрд у
мәрданә!
(Бәле, р'еализм ль к'әскәсоре накә т'ö
ә'йнат,

Һ'ьжм—һәйра we хут нав бинфьрәтйа
бек'энарданә).

Пайизе дор р'йа, меша—бахчада, ль бәрәка
ч'йа
Чьqас зер'—зәмбәр, хьшьр, шькрие р'әнга
бьжартйә!...
Жь шьке дәрә, кö we бь щöлә'т хwә ль
р'ьсм—р'еч'а
Щорщоне, Тисиан, Гойа, Ќурбе у Левитан
гьртйә!

Дәсти пайизе сöр'а бәдәwйа хәwна
мöһ'бәте
К'әтйә р'әqасе ч'ә'в у к'энада—т'абәти
суййә!—
Ви алива жи әw бь һостати пәй ә'рф—
ә'дәте
Винчи, Р'афаел, Дйурер, Р'ембранд,
Бьрйулов чуйә!...

... Әз дәртем жь нав асфалт—һ'әсьне
гәлнед бажар'а,
Хатьре хwә ләз жь гежгәр'инга р'ожа
дьхwәзьм.
У бь п'әр'—баске ә'щебмайина бәшәра
зар'а
Бәрбь сәрае хәзна һ'ькйате пайизе дьчьм!

ИСКУСТВА ПОЭЗИАЕ

(Жь Р'аймон К'ено)

Сьвтə бона һ'им хəбəра
Һьлдə—дайнə сəр алаве,
Чəнд стəйрка, һьнə бибəр,
Ч'ич'кə дьл у гəwрикə т'ам,
Шəлə сьсти—һəqмəqтйа зəхм
У т'озахə аqьл һьлдə
У сəр кӧч'ке р'ифм у банга
Бьк'əлинə щарке—дӧда!
Бьхашинə эп'ещə wəхт!

У бьнвисə! Ле серида
Чаwа шайир wəрə дьне!

ЖЬ „НАЗИЕ" QƏЛƏМЕ

Р'о кӧ бəрева дьчə—дьqӧлбə
У бəр т'əхтə мьн дьһелə т'əне,
Алайа фькра ль мьн дьqəлбə,
Ле к'аг'əза чил мьн дьхə тə'не!—
Жь к'очьк—сəра р'ӧһ' сəр мьнда те
Мəлултйа назьк—qиза Һ'ьзрəте...

... У qəлəма мьн дьк'əвə хəте!

Л А Л Ь Ш

Кораhи де р'абьтьн, хер де бинə баб у бьра.
К'ӧрд h'əми де к'амранбьн р'ожəке.

Шех АДИ.

ШƏЛМАQА ГЕОГРАФИАЕ

Qиза мьн вəгəр'йа у гьрйа!
Qиза мьн вəгəр'йа у гьрйа! —
— Əз иди начьмə мəк'т'əбе!
Əз иди нəчьмə мəк'т'əбе! —
Дəрсдар qə тьштəки ньзанə!
Дəрсдар qə тьштəки ньзанə! —
Мьн хwəст сəр хəрите бьбиньм!
Мьн хwəст сəр хəрите бьбиньм! —
Ле we го:— К'ӧрдстан т'ӧнəйə!
Ле we го:— К'ӧрдстан т'ӧнəйə!...
Qиза мьн вəгəр'йа у гьрйа!
Qиза мьн вəгəр'йа у гьрйа!...

ӘЗ ПЕ Һ'ӘСИАМ...

Гава дьчьмә сәре кöл—дәрда,
Т'аще стәйрка жь ә'змана те
У хwә дьдә нав ә'рше бәхте мьн!

К'ӘСӘР

... У әз гьһиштмә wе шәwла дöшәнг,
Кö дурва öса дьк'әнйа һәма.
Кö гази дькьр ширьн у qәшәнг,
Бәрбь мьн дьшанд бече мәрәма.

... Ахьр хöданә wьр саwа сә'ва.—
Мәрәма йәк—йәк әз дькьмә ч'ә'л!
Р'ож вәдьжәньи qәфәсе шәва,
У qә һьлнае әw гелгежйа тә'л!

БЬ QӘЙДЕ ЩОЛАНГА

Тö һәрр'о лейи дурк'әви жь wьр,
К'ö мәqәсдькьн хәwн—п'әрwазе тә,
К'ö дьл дькожьн дöр'зие р'ә'wьр,
К'ö п'епәс дькьн тәwн—һ'әwасе тә!

К'ин у һ'әвсуди, хwәстьне бәрзәq,
Ах, ча дәрдьхьн мьр'зие дьнйае!

Буза h'əсава дькə шəqəшəq
Нав сьлавада. к'əнада!... Wae!

Ə'вде хафьли т'ьм нансəрчокьн,
Шьпукьн р'öh'е ч'ькуз, ч'ə'внəбар!
Һ'ьзки эw хəзна ль бəр тə р'окьн —
Бьр'əв жь к'ефе wанə зьнек'ар!

Тə дайə бəр хwə р'iiа сöр'е бльнд,
Ə'wре р'əш hьлтен жь сəр бьжанга...
Ле hе нагhижи к'əнаре гöлфьнд,—
Ə'мьр ледьхə qəiiде щоланга!

ШЬКИАТ

Мьн заре тə'ве кърьбу дəзмал,—
Пе паqьшдькьр р'öh'е хwəйи зар',
Бохс у бəрама бöhöште жь мал
Иəксəр р'адqəтанд бина бае сар!

Мьн нав башора ч'ə'вада гöлда,
Шəв мьн вəдьбун ча минае ша,
Хəwр'а дьчум əз ль р'езе гöнда,—
Сəре мьн ль сəр чока шамьлша!

Ле чь qəwьми — ч'ə'в бунə дьр'и?
К'и р'е да — ə'мьр hа сəр мьнва бе?

Əз мина тире кəване фьр'и,—
Ча к'əтмə дəве сöр'—сəqəма бе?

Чь то нəп'ака, мəр'ьз у т'ьсqйа
Жə'ра хwə р'öh'е мьнда гöваштьн?
К'оч'ка зар'отие h'имва hат—т'əqйа,
Дəзмала тə'вс авр'iiа qəлаштьн!

У р'ож бь дəсти нəщакие бəнда,
(К'ижан бунə, кö h'ощайiн сакьн).
Аhа тə дьбьн, кö бь фел—фəнда
Щьна тə'штекьн—щəh'нəме шакьн!

— Ле тö, дьлсахо, ле тö, хьшимо,
Һе—hе бəдəwйа сьба шадьби,
Ньзани, wəки нəдир дьдə р'о,
Кö к'арек'əвьн hьнəке сəби!

Ньзани, wəки р'о дьчə ава
(Əw нəхш тə дьбə эwра хйала),
Кö бьшулькьн ч'ə'вqöл дьзива,
Паше ча маqул qəбулкьн хала!

Шəр'е мал—h'але ве дьнйальке
Хуне голдькə бьнп'ие хəзнада...
Тəр'а амьнə дьле ч'ьвике,
У тö намини бьн т'ö гöнада!

ЖЬ ЩЬМАӘ'ТЕ

Сŏр'а һәбуне йәки к'әт, һарбу,
У готне: „Һәр'ә нава мәхбәра!"
Паше жи бәхте р'әш ле диһарбу,
У готне: „Һәр'ә нава мәхбәра!".

БӘХТӘWАРИЙА ТӘЙРА

Минани созе щамере кŏрманщ,
Баске к'ижани борщ у шәрминә,
Нав ә'мре мьнда дьжи әw арманщ,
Кŏ ә'сә гәрә п'әрwаза бинә!

Һ'ьзки мә накә бәхте демар'и,
У сәре мьн жь һ'әсииа дәшә,
Һ'ьшйаринабьн т'әв р'оже бŏһŏри
Һ'әwасе т'әмьз. сьлаве т'әwзә,

Һ'ьзки әм манә бехәw у бемал,
Һьндава мәда си дьqьлqьльн,
Хәwне дур—дәраз бәр йазийа бәqал
Һе зари дьбьн, кŏ р'е бьк'ьр'ьн.

Ле qә һежайи шәйики нинә
Әw бәхтәwарийа бәтр'әнг у һеса,

Кӧ һьнәкар'а бабахтне тинә,
У әw һиве жи дьднә бәр гәза!

Wан дьбьн—тиньн п'еле сәр зәра,
Р'оже wано ша севе кӧрминә,
Һ'әсине wанә сьсто—п'ьстор'а
Хӧбар һәр т'әне тә'рийа кор тинә!

Бәхтәwарйа wан һ'ьрч'а сьпийә,
Кӧ бит'әрбуйә... ль Саһарае,
Т'ӧ нәхш у хәмл (мьqабьл к'ийә?),—
Сибира һәq у һ'әсава нае!

Жь р'оавае тә'в нәдир надә.— —
Серида wайә qәйде т'әбйәте,
К'и кӧ бир дькә ве р'астийа садә—
Хьлмашйа р'әш сәр р'ожа wида те.

Ле тәйр һ'әрд ч'ә'ва тә'ве дьнһер'ьн,
У һ'әщамдькьн т'әмзайа ә'рша,
Һ'әму гәмара жере дьһельн
У qәбул дькьн кӧбарйа һесйа!

Тамаре wанда тиренж дьлизә,—
Сӧр'а фьр'ина хуне һьлгьрти,
Жь к'ӧбра шт'ав һ'әwас дьр'ьжә
У һ'ьшйар дькә р'ӧһ'е qӧр'на т'и!

Т'әви ньфуса р'ӧһ'дарбуна нур
П'әр'бакьрна мә нав сьбеданә...
Бәрхwә мәк'әвә ӧса к'ур у дур,—
Р'йа бәхтәwарийа чәтьн мьк'анә!

МӘРӘЗА Р'ӘНГА

Нахьре авта гәлие к'ӧч'ада
К'оква бьрандьи урт'а сәqьр'е.
Һ'әwаса н'әр'а нома qӧлч'ада,
Бьн т'әкәрада гӧл тенә qьр'е.

Асфалте ч'әи — р'аст у щур'ә—щур'ә
Wе педа — педа р'уе хwәлие дахкьр,
Дьле wейи а'м, ах, ча дьqур'ә,—
Лемьшта һ'есьн әw тармьтахкьр!

... Әз хальфимә гәлиед к'ӧч'ада,
У биранинед мьи дьһьзһьзьн,—
Wан шәwq вәдабуи нав мерге ч'iiада,
Ле вьр т'әв һесьра р'әнг—р'әнг дьр'ежьн.

ПЬРСХАНА БӘРДӘСТ

Мир мәцлисе нәк'әнәт, мәт'риб гәwйа чь бькәт?
Хӧнцә хwәндан нә бетьн, бьлбьл щида чь бькәт?

Аһ'мәде ХАНИ

I

Һәрке шьванә гӧре бразн,
Һ'әсаве һәqие жь к'е бьхази?

II

Һәрке эл т'әшйа к'аре дьр'есә,
К'е we h'але мьн у тә бьпьрсә?

III

Һәрке хут гәwрiiа тәр'а чун дә'си,
Гәло нәhәqьн ведәре мә'си?

IV

Һәрке тö бь хwә чуйи нав гöра,
Qиле тужкьрii нәhәqьн wьра?

V

Һәрке тö бь хwә дьхапи hәрр'о,
Ед дьхапиньн нәhәqьн гәло?

VI

Һәрке ч'ә'ве туж кордьбьн qәста,
Бәрбьр'и к'еки h'ьзрәта дәста?

VII

Һәрке hәвале тә дәркә'т хайин,
Нәhәqә гәло щьмаә'та майин?

VIII

Һәрке нәхwәнди дьбә ньвиск'ар,
Бо әwләде wи höрмәтә, йан qар?

IX

Һәрке ә'дәбйәт дьбә щие п'әра,
Шӧрәте чьма дьднә бәр п'әла?

X

Һәрке лакмуса һ'ьш—сәwда т'ӧнә,
Ча жь һәв дәрхи һ'ӧбре у хуне?

XI

Һәрке щьмаә'та к'ӧрд бе wәт'әнә,—
Хәрита дьне сәр мә нак'әнә?

XII

Һәрке сәр ч'ә'ве мә һәнә дәрхуи,—
Тамаре мәда авдәwә, йан хун?

XIII

Һәрке машина т'әриqе гьрт ба,
Карә бьгһиже щьмаә'та же ма?

XIV

Һәрке һәваләк һ'ьшда р'ьжийә,—
Щайизә бежи — „П'адша тә'зийә?"

XV

Һәрке йәкир'а к'ардьки беп'ар,
Һәqә, кӧ диса дәрк'әви дәйндар?

XVI

Һәрке сәрәкван е qафт'öнәйә,
Әw, йан бәрдәстие аqьл гöнәйә?

XVII

Һәрке хәлq муки хwә дькә һуки,
Тö ча нькари баре хwә р'уки?

XVIII

Һәрке шайеда гьшк тенә р'уе тә,—
Чаwа те дәрхи—к'ижанә Һудә?

XIX

Һәрке ль сәр тә дьбә дә'w у доз,
Чаwа р'ач'ә'вки феле Пиләтос?

XX

Һәрке тö һивийа һәqийа дадк'ари,
Бәс нинә сәбра е Кöрмахари?

QӘСАВЕД Р'ОЖАР'А

Әз зә'фи дури бәләкйа к'әтьм,
Жь мьн хәйидин шуше ч'ә'вканийа,
Ах, п'ара мьн к'әт шьвәр'йа чәтьн,—
Р'ожа әз бьрмә сәр голәгәнйа.

Р'ожа əз бьрмə сəр голəгəнийа,
Пьш мьнва дадан дəри у бащи.
Сəр дьлсахийа мьн ə'мьр ə'ерф к'əнйа.
У мə'р шульки жь к'оле бощи!

У р'аhьштнə мьн р'ə'wьре саwе,
Жь сöр'а ч'ө'вс мə'ра тə'в весйа...
Qəwазе хwəшне к'əтьбу хəwе,
Ле əз бəр шəхта нэтəwийам hеса!

Мьн ав вəнəхwар жь голəгəнйа,
Ньqо бум нава нəйнька ə'змин,
Хуне авит жь неч'ийа у пə'нийа,
Ле hатə щутьн h'öнöре зьмин.

У ньhа т'əзə əз хwə насдькьм,
Һ'ьзки hе к'абус сəр дьле мьнə...
У ньhа т'əзə əз wə насдькьм,—
Һун зькмакйеда hаж дьне həнə!

Əз чакьм иро· ах· гəло чакьм?
Чаwа хьлазбьм жь кöрме хəма?
Əз ча hеwерза ө'р'нусие такьм,
Кö шəве хəwне мьн нəхьн qəма?

ӘЗ БЛЬНД ФЬР'ИМ У АЛЧАХ К'ӘТЬМ

Әз бльнд фьр'им у алчах к'әтьм,
Кәч'ькно, шина мьн бькьн ншәв,
Жь шәwqе т'әмьз р'ож—р'ож дьqәтьм,—
Берйа хәзала ль мьн бу хәзәв.

Мьн дьхапиньн ә'зман у нәйник,
Ав qәбул накә qәйка р'öh'е мьн.
Гöла шабуне, ах, бу мьнмьник,
Дькә п'ирqә—п'ирq гöр бәр гöhе мьн.

Ах, к'и we вәкә дәрге пашwәхтие?
К'и кöнде хwәде да бәр кәвьра?
Ах, к'и далесә авйа хwәшбәхтие?
Пьрс жи дәрбазбун— әз мамә вьра.

Һәрк хәбәр тиньн h'әйр у h'әwace,
Дьр'ежнә нава хәwн у хийала,
Ле к'ане ,к'öйә гәло qәwaзе
Мора изьне тинә жь сала?

Баво, qәдимкә ә'йда qöрбане.
Хуна ал—гәвәз нә'тка зар'ахә.
Мьн хьлазкә we qәрәбәрбанге, —
Халиче р'ожа тö бәр wан р'ахә!

Кәч'ькно, шина мьн бькьн ншәв,
Хун ньqьтйә сәр дәнге бьре ԝә,
Ль дьлр'әh'этне, ах, буйә хәзәв.
Ле хәԝне хԝәйкьн р'әнге бьре ԝә!

СӘРҺАТИКӘ ТӘ'Л

Тә'лайа тә бу, йане бәхте мьн?—
Хԝә да орт'а мә ԝи мьл—hәвразн...—
— Дае,hәспе нер дьзи ԝәхте мьн,
Дае, hәспе нер мьн буйә йазн!

Һ'ьзрәта мале qә наqьрqьсә,
Бöhöстә кел жи хәма чедькә.
— Дае, hәспе нер ча дьр'әqьсә,
Дае, hәспе нер нәхша ч'йе дькә!

Сәԝта тәйрәда—ә'йда аԝазхас,
Кöла дьлар'а фьр'нахкьр дәр—чол.
— Дае, hәспе нер нәмайә п'ехас,
Дае, hәспе нер бәгәмкьрйә сол!

К'и кö дьхԝәзә мәйдане к'ьвшкә,
Гәрә серида бьгьрә сәмте.
— Дае, hәспе нер чьqа сәрh'ьшкә,
Дае, hәспе нер qә нае зәвте!

Ле нә шьлийә, нә ав у hәр'и,—
Сайийә— h'әта кö ч'ә'в дьбьр'ьн...

— Дае, hәспе нер хwә бәрда, фьр'и,
Дае, hәспе нер ьдн әз бьрьм!

К'öбра ә'ршайә сйаре орт'ә зин,
Ԧе нә бьрйайә сәләфе сйара...
— Дае, hәспе нер хwә да нав ә'змин,
Дае. hәспе нер к'әтә бәйара!...

Бәр мьн вәбуйа дәмәкә ә'дьл!—
Wә'дә мәзиле к'öда hолдькә?
— Дае, hәспе нер сьм дани сәр дьл,
Дае, hәспе нер дьл п'екол дькә!!!

ХЕРНӘХАЗЕД МЬНР'А

Әз жи минани h'әмушка дьжим,—
Qар'анйа мале, хәбат, кöл у дәрд,
Жь qафе мьн жи щарна те гöжин,
Жь мьн жи дәртен щарна гьлие сәрт!

We мьн жи р'оке бьднә сәр мьла,
Әзе жи hәр'мә ә'рше бек'әнар,
Дьнйа нәбуйә мьлк'е т'ö дьла,—
К'а—к'ер'а майә дьнйалька нар?

Наве мьне ль кәврәкибә
(К'и занә — әw жи т'öнәбә дьбәк).

Сәре дöр'йане ә'змане qöбә
We hәвдö биркьн йази у тәвәк.

Бәле, гав—сәh'әт бәр р'ожа хwәмә,
Кö we бәр дери дайнә бәр'а сор!
... Дьнhер'ьн?— Әз жи бьраки wәмә,
Ьди чьма мьн дә'вдьдьн h'ьмзор?

БӘР БӘ'РА Р'ӘШ

Чьqас ч'ә'вада,
Чь то ч'ә'вада
Чуйи аха сар...

У ч'ә'ве мьнда
Һәма сәр wанда
Дьки зарә—зар...

Йазйа т'әнгәзар!...

ДРОЗГА НИВӘКА ШӘВЕ

Йарәби, тö мьн бьп'арези зу
Жь hәq—h'әсаве дьнейә qьр'еж,
Жь дьлhавежийа ед кәлькмәжу,
Жь хәм у әшqе стәwрә qöр'у.
У жь hәвгәле h'әвсудә дöр'у,
У жь hәвале бьнвайә кәр'беж,
У жь hогьре нә дох, нә—дьреш,

У жь хйале нероменйә геж,
У жь дьжмьне эqьлда беду,
Жь „млэтһ'ьзйа“ к'аре вәдьр'у,
Жь салхйе т'ере дәрхьсти стру,
У жь кöр'апе тәлаqр'әшә р'еш,
У жь „к'öрдһ'ьзйа“ щарйа зьке р'еж,—
У жь һ'ьзура wанә qәрәт'у...

ФӘQӘТ!

... У шабуне мьн— һ'әйр—һәбуне мьн,
Хасбәйбуне мьн иди нә вьрьн...
Һ'ьшйарбуне мьн— гöлвәбуне мьн,
Һәспсйарбуне мьн иди нә вьрьн...

... Әм щарна шьерки дәрәwа дькьн,
Ле әв хәтана, фәqәт, нә вьр'ьн!

ГӘЗГӘЗКЕ ШЬКЕ

Чь ньфусә р'öһ'е тәда,
Кö бәр р'ожа натәwә?
Чь газийә гöһе тәда,
Кö шәве жи наһ'әwә?

Чь газийә гöһе тәда,—
Шәр' дькә бәр ч'ер'—дә'wа?

Шахвэнадьн тар'һ'ан ида
Бэр п'энцэре һ'эрд ч'э'ва.

Шахвэнадьн тар'һ'ан ида,
Һ'ьзки дьл һе нэхэйдийэ.
Жь чь зэрэ—мумьсqала
Т'эбйэта нур wэльдийэ?

Жь чь зэрэ—мумьсqала
Р'окьрьнэ р'энге тэ?—
Т'ур'е эван һ'öщэт—qала
Бунэ э'дуе дэнге тэ.

Т'ур'е эван һ'öщэт—qала
Бунэ тэ'жи—т'уле һар,
Гежгэр'инга дэрбе дьне
Ль wан дьбэ хwэй—ст'ар.

Гежгэр'инга дэрбе дьне
Тӧ жь эшqа де бьри,
Ах, эw һатэ хапандьне,
У сэр бэхтда к'ур дьгри!

Ах, эw һатэ хапандьне,—
Тӧ бэрдайи нав дэрзйа...
Бь хwэ жи ма һесьрхьне,—
Шандэ пэй тэ эв газйа!

Бь хwэ жи ма һесьрхьне,
Ле нав һурке шушар'а

Дьбинә— ча у'ще дьне
Тә вәдчьр'ьн пәй сар'а!

Дьбинә— ча у'ще дьне
Хуна тә вьр дьмьжьн,
Ле нькарә иди ьне
К'аркә р'оже дур, пешьн!

Ле нькарә иди ьне
Тә дәрхә жь дәст у'ща.—
Р'йа шәwqа мал һат гьртьне,
У тӧ майин ль к'уча.

Р'йа шәwqа мал һат гьртьне,
Ньфуса wе тәр'а ма!
Ле гәло wе бе дитьне
Әwра дури ван qәма?

Ле гәло wе бе дитьне
Ду—дәрмане газйа де?
Тйе бьгһижи р'астйа дьне
Гәло сәр йан бьн ә'рде?

ДӘМ

К'и хwә пьш дара мьраза вәшарт?
Әw к'и бу, кӧ вьр тьрс—р'ьщаф баранд?
Ишq дьләрьзә—һ'ал—һ'ькйате сәрт,
Ба налькьжә—һ'әвка р'йа бьранд.

Шьдйанә хwәда баске тәйрәда,
Даре дьһ'әсьн һьм мәзил. һьм ә'рш.
Ле дәм гьранә— wе хwә бәрнәда.
Бәхтәк, һәр бәхтәк к'әтйә кәвре р'әш!

У аһа иди дьwәрә к'ози
Жь р'ӧһ'е ишqе у жь лева бе,
Ча һ'әсина сар—дәм майә тә'зи,—
П'әр'—баска һьлда qәwата һ'ӧбе!

К'и хwә пьш дара мьраза тәланд?
Әw к'и бу—ч'ә'ве йазйе гьреда?
Әw к'и бу— ч'ә'ве мьн ӧса дәланд?—
Кӧ аликн мьн һа к'ьшйа педа!

Р'АСТИ ӘВӘ

Әз к'әтмә сәра р'ожейә шәwqин,
Мьн дитьн р'әфе әсмәр у зәрйа,
Ишqе һәwардор дькьрә бьлqин,
Алава гӧла дабу р'у дәрйа.

Ле п'ара мьн к'әт бәста щәмәде,
Йази ль мьн бу пира ньсубәт...
Әз нажим, бәле, һ'әтани һ'әте,
У р'асти вьра һәрк әвә, һьлбәт...

БАЛЛАД ДӘРҺӘQА К'ӘНЕ КАЛКЕ МЬН У Р'ӘQАСА ЩӘ'НИЕДА

Та к'әwа сьбе халинәбу шәв
Жь іцәрда хәwна, мьтале хәзәв.

П'әнщәра дәсте бәрбанге чалбу,
У іцарәкер'а р'öh'е мьн qалбу.

Щә'нйа апе хwә пәканд жь мерге
У ажот мина чесйаре щерге.

Калко бәтh'алә! Һәй—wах, ль мьне!...
Эварда чунә баво у ьне.

Әз жи hиштьмә гьва бәр мале ,
Ле бәсә... Щә'нйе хwә дайә мьле!

„Һ'әйрана wибьм!... Чь то харзийә!
Сәр калкда hат... hәсп к'ö дьзийә?“.

Пьрса хало әз hьштьм беәwлә,
Баве мьн дьран ч'ьр'ьканд хәwлә.

Бәр коне кало щьмаә'т гәләкә,—
Һатийә qасьде мере фәләке!

Ле әв дәм hәрке сәрдап'е тә'лә,
Дьбәк ширнайи пьшва дьтәлә!

Ньшкева конда qьр'ә—вьр' бьр'ин,—
Гьшка т'әwаqә ль мьн ньhер'ин.

Дина хwə да мьн жь нав щйа калко,
Һатə р'уе мьн у бь дəнге дур го:

„Шунда намино нəвнем жь р'əфа!
Мьqатн wнбьн... Ле мəхöн гəфа!

Һəсп ча зəвткьрііə əвн тьфали?
Ə'мре wн чііə!... Зə'ф—зə'ф һ'əвт сали!..."

У калко к'əнііа... Wьр т'əхмиикьрьн,
Кö тьрсііа, шунда вəк'ьшііа мьрьн.

У калко к'əнііа... гьрт ч'əпле мə'ние...
Əз пəкйамə дəр—сəр пьшта щə'ние!

У калко к'əнііа... Р'ожа тəр'ьки
Кьрə зьнгə—зьнг— к'əсəр һəр'ьки.

Һивйа мьн бун хушк—бьре һур малда,—
Щə'нйе хwə бəрда р'ожа шəмалда!

Тə'в дьтəііисн ча зер'е алт'уз,
Мьн дано бəр хwə днса бəрп'ал—дуз.

К'əне калке мьн дабу wан шушə
У шушəбəндс р'ожа бегошə...

У дьр'əqьсанд щə'ніа навтə'жи
Нав wн к'əнида бəзəкə тə'зи.

Бадьбун мьле газ у белана,
Щə'ни—сьнщьри жь дəнг—һəлана!

Бае к'əн дьчу п'ьшьке щə'ние,—
Бьрq дьдан сьма, дел—бьжйа, ə'ние...

Ч'йа qələфиска р'уньштьн келе,
Кö вəхöн к'əне р'əшкали эле.

Нав шəwqа к'əнда мьн гьрт р'йа һəwе,—
Бəрбь һəрəма жор— диwана тə'ве.

... У дəнг дьһат жь дьнйалька гəwр:
„Та тəвəк шинə, һəнə тə'в—ə'wр.

Бей р'астһатьнед кальк у нəвйа
Əз кəлəбəстьм бəр зəрпе тə'вйа.

Qöр'на сəwдасəр, чьвайи гиро?—
Калке сьбенə зар'оке иро!...

Ч'ə'ве исафа хwə п'аки вəкə,—
Дəстем р'астһатьна wан—нəвйа мəкə".

ПЕ ЧЬ МƏЗЬНБУМ?...

Дəре от'ахам вəбу ньшкева!
Вəнəбу! Qəйи бей т'əqйан дар у т'əхт!
Жь сəрики ч'ук, педа һ'əр'нева,
Ль мьн ньһер'ин дö ч'ə'ве сəрwəхт!

— Баво, тö пе чь мəзьнбуйи һа?—
Пьрси, у һерса мьн же сьльки.
Пе чь мəзьнбун? Дə wəрə ньһа,
Дəре жь бьн ви баре тəр'ькн!

Мын дькарьбу быгота, һьлбәт,
Һәма царкер'а: „Пе аве у нен..."
Мын дькарьбу... Ле лазьмын щә'д—
Щабе һа qафе wида р'унанен!

Жь щабе бето'м, авәлоркп һәрк,
Жь щабе п'епо'н, бебаскә п'инә,
Заньм—мә'де wи ләвдьк'әвә бәрк',
У әw дьзива гōно мын тинә!

... Р'асти жи, әз ль дьнйалька гәwр,
Гәрме—сәрмеда пе чь мәзьнбум?
Мәримә, беле, хwәй р'әщал у дәwр,
Ле пе чь бумә хwәй qәwат—qōдум?

Дьбәк пе дурне ьнейә к'арбар,
Дьбәк пе п'әр'е сьмеле әто,
Йан жи пе шире стәйрке щәбар,
Йан пе мьжмьжке тә'вейә бь то!

Дьбәк пе хәwне дьwәрйан жь кон
(Ле әw ә'змане шәве нибу хут?)
Дьбәк пе р'ōһ'е мергайи озон,
Кō дьк'әнйа бь qьр'авйа йаqут!

Дьбәк пе ба у багәре wан ч'йа,
Кō дәв дькьрнә сьнге пешмале,
Кō әз дьгьртьм пе ләпе һ'ьрч'а
У давитмә бәр бәхша бәрп'але!

Дьбәк пе qоле бьрq у бьруска,
Бь к'ижане чьр тенә бәрдане
Лейи—лемьште баран—тәйрока,
Ч'ьр'ьк qӧрӧльхне пе те бадане!

Дьбәк пе кәмбӧйе мьжейн к'оч'әр,
Кӧ бащ һьлдьда жь бина һ'әмйа,
Дьбәк пе дене ньванайи ч'ьр',
Пе бәхтәwарйа бәрхька у мйа.

Дьбәк пе бәза кьһ'елайә шәнг,
Кӧ дәрдьк'әт жь зәвта мәзиле,
Р'ӧһ'е мьн т'әв we жь qальбе тәнг
Дьфьр'и мина тейрке мәсиле.

Дьбәк пе qьсе мәзьнайә һ'әмд,
К'ӧбра к'ижана Лальш бу у Шәмс,
Wанда вәдьбун һ'әзар дәргә, сәмт,
У дьтәйнсин һ'әзар нет у ләwз!

Пе чь мәзьнбум?... Чь заньм— пе чь?
Пьрсе кӧр'е мьн бәхтр'а зә'ф тирьн!
Ле әw... Кане әw? Фелбазе ч'уч'ьк!
We р'азайә сәр дьwание ширьн!

МӦКӦР'И

Qӧльнга гьрт р'йа ә'змане Лальша нур,
Ле әз диса жь ċӧрбәтне данәгәр'йам,

Вəгəр'йамə сəр h'əwале дьле бəстур
У р'уньштьм, h'але хwəр'а вьр т'ер гьрйам.

Мьн сонд хwарііə—сонда сəре сьба ə'зиз,
У бəр дəсте хwəде бьра ад—qьрарбə,
Wаре шаііа дьле мьне бьминə сис—
Һ'эта р'ожа ə'змане к'öрд ль мьн к'арбə.

Һəр ə'зманəк дора qöлба хwə дьзвьр'ə,
Һ'асьл набьн бəхт—р'əщал бь qöлбе хəлqе,
Сəр бьрнна мьн хəм шина хwейа чьр'ə,—
Əзе к'əнге гəло бьбhем дəнге həqие?

КЬРЕД Һ'ЬЗРƏТЕ

Чахе хале мьн дьхwəст щикида həр'ə бь
хьзмəт,
Тə'рибарер'а р'адьбу сəр п'іа, мəщəр
дьшьданд,
К'öбара сьбе дьh'əсііа ль р'əнг—р'əwаза
мера,—
Жь ə'рше qöбə дьдае созе р'ожəкə wəршəq.

Бала хwə дьда стəйрка сəре сьбе qасəке,
У вəдбəшьри бьн сьмелада нəрм у хwəр'ази,
Р'астдькьр орхан—бəр'е сəр зар'а hьнəки
чуйи
У hеди дьчу сəр канйа бьнйа зомейə ə'сил.

Wьр дьсəкьни — чаwа ə'дəби бəр хöсьлхане.
Бəре хwə дьда Р'оhьлата нерг—к'ур
р'öh'дарбуйи.
У hьлдьп'əр'ьки нав сöр'əкə жор у дьго:
„Йа Шəмс,
Пəй h'əвте у дö мьлəтир'а тö мьн жи бей
р'ə'ме!..."

Бəр бина сьбе h'əта навкелке хwə
тə'зикьри —
Wи дəрəм—дəрəм сəрч'ə'в. ньшт у синг
мьздьда—дьшушт.
Бьн сьмалада диса дöа'бун, диса дьрозгə:
„Йарəби, хатра мере Р'оhьлат—
Р'оаваеки!..."

Паше hьлдьда п'ежгира мəзьн—бодəне
дьаланд.
Хwə т'əмьз дькьр п'аки у п'ири— wəк
зар'а сава,
Жь бəрйе нəйник дəрдьхьст у сəр зьнер
щидькьр
У хелəкə хöрт шəдькьр wьра т'унщьк—
т'əмори.

У паше дьчу—р'адькьр ськ'а щə'нйа
тəwланди

(We гаве щә'нйе дькрә һ'ир'әһ'ир'—хало шадьбу,
Жь бәхтәwарйа һел—бәза һьмбәр хwәда дьшьдйа),
Р'адькьр ськ'ә, у щә'ну бь хwә дьһатә бәр кон.

Бәдәwбу щә'ну... Жь бәдәwиер'а дьготне—К'аwе.
Р'успйа дьго, кӧ щьсне кьһ'еле ә'рәбийә әw.
Мәрйа шәрмдькьр бь һәрдӧ ч'ә'ва ль we бьнһер'ә,
Ә'знав бу, хальс—минани п'ела зер'е һ'әланди.

Хало дьготе— „Ә'зиза мьн" у же т'ернәдьбу...
Дькарьбу хут бае самер'а тек'әта qоше,
Т'ӧ мәрал—аһу бәр бәз у р'ава we дәриәдьк'әт,—
Бинайа ч'ә'ва зутьр дьпәкйа у дьгьһиште!

Тәйрар'а дьго— һун нәфьр'ьн, на, әзе бьфьр'ьм,
У тәньк бу әw, назьк у шьмшат, хәфиф у сьвьк,—
Һәрке сәр синг у бәре зәрике әw бьр'әqьсйа,

Ԝе мумьсqалә бәрфа бьк'ьр—хам
нәh'әр'ьшанда!

Хале мьн дьго, кӧ әԝ дькарә тә'рнеда дурва
П'ор'әкн сәрйа нав hьрйа мийа qәрда
т'әхминкә.
Дьго—бәзеда ӧса дьчә сәр qәiдәкн ә'дьл,
Кӧ qаԝе вәхԝи— жь финщане ԝе
нәр'ьжә т'ӧ ч'ьлк!

Дьго, кӧ hәрке гиhа бьтәԝә ль бәр'не
жерин,—
Әԝе ә'сәйи бь тамаре дьл h'әже бьh'әсә,
Һәрке хәзаләк р'абә-бьч'ерә нәпәникеда,—
Әме дәстхԝәда ч'ьркина р'ӧh'е зила сәкә
вьр.

Щарна мьн т'ьре әԝә— ва зарс ль ԝе
бьгәр'ә.
Ԝәк Боре Мәме, hәспе Ак'илес, ԝәкә
Букефал...
Ах, К'аԝе ӧса т'әви hәвдькьр р'асти у
ч'ир'ок,
Кӧ ч'йа дьбунә деԝе h'әвтсәри, әз—кӧр'е
п'адше!

... У бәр кон дьбу ә'йд—ә'бубәта
зингәмкьрьне...
Бәре hьлдьда хало qьшави— әԝ
мәh'әсдькьр.

Шəдькьр дел у бьжйе нарьнщи бь һ'əйр у,
һ'əwac.
У бь к' əфа дест щарəкə майин
т'имардькьр əw.

Хале мьн öса əw т'имардькьр, ча һ'öр'öме
кəм
Пегасс баскин щəфəне хwəда
һ'ьлудькьрьн.
Хало мьqəр'ьм у һəргав һ'əйра wедабу öса,
Ча Вилйа Щонсон бь к'əл бəрбьр'и
мустанга дьбу.

... Хало һ'öб у р'əз дькьрə мала мере
ог'ьре:
„Ог'ьре бьди qьраре qəнщие, бəхт у мьраза,
Ог'ьре бьди гəмйе сəр ава, мə'сйе бьн бə'ра,
Ог'ьре бьди тəйрəде ə'рша, һəр р'еwйа у
мьн!..“

Т'əв ви дöа'йи һьлдьда бəрзинг, бь ч'ə'ве
фанос
Ль Шəмс дьнһер'и у давитə сəр пьшта
щə'нйа ше.
Хəбəре һəрə эмлийə ширьн дьлда
дьжьбарт,—
Һ'əб—һ'əб давитə гöһе К'аwейə тужə
к'еврушки!

Паше һьлдьда зине кöрманщи у
щиwардькьр

Оса щи бь щи, фəсал—хəмхöри у бь
hостати,
Ча хəмла буке hогьр ледькьн бəри
бьрьне,—
П'еч'йада—шöрəт, сəр лева—сонда дара
мьраза!

Нəрм дьчу—дьhат у дəрбаздькьр синəбəнд
у qуш,
Нав дəqəкеда дьгьрт—дьшьданд кəжи, тəнг
у бəр,
Wи т'əркəбаг'и жь к'əртс qари'уз, qаша
дəрдьхьст.
Qайиш—qолане зин ,хöрщ, бəрк'авк йəкщар
сəрда бəрдьда...

Сəр нашие дани К'аwе гəмдькьр (əз мəт'əл
дьмам—
Гьшка серида həсп гəмдькьрьн, хало—
ахьрнеда).
Wи сьвтə сöлöф давитə нава шор'ава
т'əмьз.
Ле hу—hу, т'öщар нəдькьрə дев бəри
сйарбуне!

We шунда хало вəдьгəр'йа кон у тə'ште
дьхwар,
Пер'а жи т'əми пире, жьнхале у зар'а
дькьр.

Бə'лгики qŏт'ни жь нава стер' дьк'шанд—
hьлдьда,
Дьго— „hевiйа мə ма йа Хwəде", у жь мал
дəрдьк'əт!

Бə'лги щидькьр сəр зин у дьзгин дьгьрт—
р'едьк'əт,
Wи дəстк'ешдькьр щə'нiйа ə'рəби— та
бьнйа зоме,—
Wьр мацулки льнг давитə зəнгŏйе — К'аwe
сйардьбу,—
Навсəра ч'йар'а дьфьр'и—дьчу бəрбь
хьзмəта хwə!

... Тŏ жи дькари ŏса hазьрби, ŏса бьжбери,
Ŏса т'имарки, ŏса зингəмки у ŏса хwəйки
Щə'нiйа шьерейiə ə'слийə к'ŏрди, кŏ
дьр'əqьсə
Нава р'əвое Лальша хуна щьмаə'та тəда?!..

. . . .

. . . .

. . . .

. . . . !

ГАЗИ

Ча хәбәрдана бәр пәснайә к'әл. ча сйа батбуне,
Шьвета эша бьн пьч'әнгейә хайин у зенди,—
Тә'рйа qӧрqӧшум дайә сәр р'ӧһ'е мьни зеранди,
Стәйрке йаqут дьзарьн мина һесьре хуне.

Р'әх мьнр'а ә'мьр дьбәзә мина лаqьрдикә жә'р.
Бь к'ӧлма к'озйа нет у хйала дькә һ'әwша мьн.
... Әз qӧльнгәки п'әр'шькәстимә— мамә дәродәр...
Думана р'ожа wе к'әнге һьле? К'а Лалыша мьн?

БӘЙТ'А ЩЬЛWА

Ишәв вәбу чьрйа пеш.
Хwәйа мә бу чьрйа пеш,
Һьлдьм гӧла һесьрк'еш,
Һьлдьм дәфа һәwаре,
Һьлдьм дәфчие мәжу ле,
Тә'рибаре кӧ бор кьр,
Бәре сьбе кӧ сор кьр—
Шәмсе зәрбав кӧ һьлһат,
Бьшкожа нур да qәwат,—

Дәсте кӧр'е хwә бьгрьм,
Дәсте qиза хwә бьгрьм,
Диза сӧр'е хwә бьгрьм,
Диса иза хwә бьгрьм,
Бежьм: „Шәмсо, шә'дәйи!
Сӧнәтхана wә'дәйи,
Ах, qасьде мәwлейи,
Сәр у бьне qәwлейи,
Дь нав ә'йна чарбәшәр
Кӧ дьчи сәр к'ӧрсйа зәр,
Хwәйо, wәрә һәwара
Мьн у һ'әму хәwара,—
Һьлжән т'ьрба хунсарие!
Дадә дьрба бирсарие!"
Һа бежьм у нәтьрсьм,
Һа бежьм у бьпьрсьм,
Һа бежьм у р'аwәстьм,
Һа бежьм у нәwәстьм,
Һа бежьм у нәгьрим,
Һа бежьм—вәбьн бьрин,
Вәбә жана qӧрбәте
Бәр диwана һ'ьдрәте...
Вәгәр'ьм у р'әщакьм,
Гази ә'рше qәнщакьм—
Һ'әта т'әриq бьр'әqә,
Р'әqа хуне бьләqә,—
Хwәда бьбьн һеср у һ'ьш
Канйа Сьпи у Лальш!

БӘЙТ'А МЬЗГИНЕ

Сәкьнимә т'ьвдарәк... һәван мьле мьндано,
Иһ'рамһ'ош у хәрqәп'ош— дәсте мьнда
һәраїн.
Рöһ'е мьн wәк зәргәч'о нав сöр'әкә
дьндано.—
Әз дьчьмә Лальше—горидар у ч'ә'всаїн.

Ә'рша нае мьзгини, т'öщар нае һьлдан т'оq,
Чахе дурә Как'ешан у незикә пә'рие иен,
Тә'ристана ч'ә'вада набьрьqә qә т'ö шоq.
Дьхафьльн гава р'öһ'. дьлада—си р'удьнен.

Чь то шәве хәwнәр'он, чь то һиве
р'ук'ьр'нук.
Чь то тә'ве бь һеwи, чь то р'оже т'ьмдаwәр
Qöле дәрзїа wе к'аркьн, п'ьре ә'щеб, чаwа
мук.
Ле әз гәрә дәрбазбьм, мерк'имн хwә бьдмә
бәр!

Бьп'әльшьн wе сәр р'йа мьн чь qаq у
qәдәхә,
Чь то кәвьре һәстә wе һәрашкьн льнге мьн,
Чь һ'әвсуде фьр'нахбьн, wе ә'йанкьн сере
хwә
Чь то сфинк'с, медузә, чь то мемьл, һ'öл
у щьн!

Чь то һ'ащущ у мащущ we һ'ьщумкьн
ньшкева,
Чь то Р'әше шәве we быгәр'ныы тае мьн,
Әзе р'асти чь то зіиа у хунгоріиа бем р'ева,
Чь ә'сабе мәрьвхөр we бина мьн һ'әщамкьн!

Чь то деwе һ'әвтсәри we бьһөр'ьн
qәлпзөлмк'ар,
Чь р'ә'wьре һ'әзарп'е we ча бащ р'өһ'
бьхwәзьн,
Чь то зәре батбуне, чь то т'әле нәдиһар,
Чь то бәньк—һ'ьмайил we сәр мьнда
бьр'ьжьн!

Чь то Бәк'ое Ә'wан, чь то бәйт'у, ә'wарә
We дәрк'әвнә пешііа ве нәвса дьлер у
р'әwәнд,
Чәнд щара у чәндьк щйа бь соз—qәwле
дөбарә
We лебьн мьн басхункьн ча мират'хөр,
зә'вабәнд!

Чь то зәрне гәрдәнгаз у фьреште
шәп'алп'ош
We газикнә хасбаг'че һ'әзар т'әwзә,
бьркан ле,
Авьлһ'әйат, мьск, ә'нбәр we ик'рамбьн —
„Wәр, бьнош!",

Һ'əwзе мәрмәр we бь хьмс бьбьрqиньн бəхт—тале!

Чь тəйрьке бöhöште we п'əрwаздьн дора мьн,
Чь то сəwте wəк ч'əшə жь нав дьл we hьлкьн сйа,
Чь сербəнде зурьки—дьлqе хwəр'а həрк амьн,
Бь h'öнöре əхтəра we бойахкьн фелбазйа!

Чь шакəч'е навкелкхас жь к'оч'к—сəре диwарбəрз
We шагöла бавежнə бəр п'йе мьнə wəстйайи,
Чь то бə'ре Сор. Сьпи we бьqужьн h'əзартəрз.
Чь Навзике we бенə hөwарйа мьн омдайи!

Ле əз гəрəке həр'ьм, бьqəдиньм р'е—дьрба
Гог'гот'ае шəв у р'о, данəгəр'ьм qə hу—hу,
Пашда гəрə нəнhер'ьм, мəh'кəмбьм бəр h'əму ба,
Кö нөбьмə хwейа чьр', йан кəвре сар, беду!

Гəрəке ча qөлəндəр, пилигрим нетфьр'бьм,
Кö бькарьбьм hьлдьм хут К'аса Щьмшид ахриеда,

Кӧ бьh'әсьм зәмина Сӧр'е гетйа хәwн,
бебьн.
У диhаркьм ньфуса ә'нзәлийә р'у ә'рда!

Исафа мьн ча ә'саф, чаwа бьт у ча бангwеж
We мьн бьбә—бьгhинә мәраqа дур вәшарти,
Кӧ дәрем жь р'ожа тәнг, сәкьм ләwза
р'әwанбеж,
Кӧ тӧабьм Лальша h'ьш—сәwдае бӧhӧрти!

Ча Улисе нӧhи к'ӧрд— wа вәгәр'ьм
гәрәке.
Xwә бавежмә бәр бәхте Элдорада qәwза
р'аст,
Ит'ака мьн Лальшә—сәр сьмата шәwаqе,—
Т'ухе ә'сьл жь ләк'а у hьзезе we п'араст!

Һәрчи бьрин hәнә ле, бьрине дьл, р'ӧh' у
ч'е'в,
Бьрине к'ур у мәзьн, е hәста у мелаке,
Бьра зукьн бьднә сәр р'йа вәдькьм чаwа
xew,
We хлазбә жь дәрда—к'и ґьhиштә we
Шәwqe!

БӘЙТ'А ГӘШТЕ

П'ешк'еши бәрәвкьред заргоьна к'ӧрда Һ'әщне ЩЬНДИ у Щәлиле ЩӘЛИЛ дькьм.

... У р'ожа мьн вәдьгор'ә
Нав һенокә дур у qәлпсах,
Дьле мьнр'а wьр дьк'ьр'ә
Ардьмикә зенди һәр чах.

Әw ледьхә— дьһ'ьлшинә
Суре орт'а зьманада...
Ах, һәр щійа жи хут әw шинә,
Кӧ п'ел дьдә дәманада!

Лальшә әв, йан П'аризә?—
Аликива т'әвһәв дькьм,
Чахе дурва бе һеwерзә
Дьле һесра р'ач'ә'в дькьм.

— Р'ожхера тә, Франсуа,
Ах, Вийоне дини гӧнә!
Тә насдькьн һ'әмушк әува,
Ле һаж мьрна тә кәс т'ӧнә!

Йази йа хwә занә зә'ф баш,—
Нә бь заре тә wе пьрси!—
К'анен жьн у qизе навqаш?
К'а бәрфа дӧһ дьтәйиси?

— Р'у—һәwате тӧ к'е буйи?—
Сеwьрдаре бәйт'а Мьскин!

К'энге һати? К'энге чуйи?
... Биреданьи дәрзи йәqин!

Дьбәк йази бәри Вийон
Фьр'асәта тә qәсьди,
Qанун—qәйде ве дьнйа р'он
Ә'ламкьр бь заре к'ӧрди!

Ә'сә сӧр'а бош—бәталие
Т'әркәсәри дьне кьри,
Зәкьцанди т'әв зәwалие,—
Бәрбь мерга бәйт'е бьри!—

К'ане Бәлqиз? К'а Сьлеман?
К'анен хасе ль вьр ә'зим?
Бьриинада дьр'йа гӧман—
Р'ожәке бе сьрйа мә жи!

Ле чь бор'и? Чь бор'ижән?
Тә qәбулкьр һ'әжа һиве...
Пьре тәр'а бу һәрк кәвәжән,
Кӧ бьжәни сйа бәһиве...

... Дьqужә нав р'ожнәмада,
Qафе мьнда qӧр'на бисти,—
Дьхальфьм нав тә'мада,
Ле, ах, диса йәкә р'асти!

К'аса р'ә'ме вәдьхӧм әз
(Ч'ьлк—ч'ә'вар'а т'ьжи һесьр),
У дәртемә соqаqе ләз—
Ьнге мьнда соле ӧсьр...

БЭЙТ'А СӘРЕ СЬБЕ

К'әтә ә'рша боре бәзин,
Бәйсусьн ле дьзгин у зин,
Дөр'е шабу мире сора.
Wәршәq вәдан и ер у жора!

Xwәш дөр' йа бор, wәршәq йа бор,
Лальш йа бор, йа бор, йа бор!

Нәйник бунә нур сәрансәр,
Тьшт нәма, кө шәрифбәшәр
Чардә тәвәк ә'рд у ә'зман
Сәр к'әфа дест бьбнә дәзмал.

Тәвәк йа бор, дәзмал йа бор,
Лальш йа бор, йа бор, йа бор!

Ишqе qәланд урт'а мемьл,
Хөльqәте бу баск у мьл,—
Мәрhәбани, мәщаз у щор,
Чәрх у базар ле бунә щол!

Мәщаз йа бор, базар йа бор,
Лальш йа бор, йа бор, йа бор!

Ле бәр дьле дӧр'еда һәр
Чьqас ма, кӧ шәрнфбәшәр
Чардә тәвәк р'ӧһ' у исаф
Бьбнә Зьмзьм — Лальша саф?

Исаф йа бор, Зьмзьм йа бор,
Лальш йа бор, йа бор, йа бор!

ПЕРГАМЕНТА СӦЛЕЙМАНИЕ
(qӧр'на VII)

(бь т'әрщма кӧрманщнйа ньһа)

Һормозгае р'ә'м — агьргае гәш,
Ӧса жн гәwре сәр мәр'айи хwәш
Ә'рәбе зорк'ар кьрнә Хабуре.
Жь гӧндед бал мә, жь шаред сәр р'е
Жьн у кьнеза wе днл бьшинә,
Мере аза wе wн р'унхинә,
Р'ава Зәрдшутра Ману һьлда дәст,
Бь заре Һормоз хьлазнабә кәс.

БӘЙТ'А МАЛА БЕХWӘЙ

Ах, һ'але мьн дәст бәрдайә, нә т'ӧ һ'алә,
Ньфуса мьн хьрманеда ва дьналә,
Qәй бежн әз дадьгәр'ьм жь нав мор'е,
У бехwәйти мьн дә'вдьдә бәрбь гор'е.

Qəй бей ленə həв h'əмезкьн бан у бьнр'ах,
Нəйнькада— ча бəшəра мамə алчах.
Инк'ар дькьн к'öбарііа мьн гəзгəзк, мьшк,
мə'р,
Ах, к'лита р'əш ча дəре мьн к'əт хwəбəр.

Ле h'име мьн дьhат данин hе wе hене.
Чахе бу т'əхт бо п'адше мьн дöр'а дьне,
Чахе педа—педа бə'р бу дор т'əхте хас.
Чахе п'адше мьн дани сəр бади у к'ас.

Р'ьк'не мьнда hе wе hене ə'мьр дьлист,
Чахе р'ожа морк'əве hат—пер'а гьhишт.
Чахе сііарбу п'адшае мьн ль морк'əве,
Жь щи лəqііа сəва гəр'е, ле нə—р'əве!

Мьн wе hене к'ьвшкьр бь сііа чар диwара,
Чахе гəр'ііа п'адшае мьн чар к'əнара.
Кьр т'əсəлііа həрчар дəрга бь р'ііа сöр'е.
Ле сəііприн həрчар ііаре дəрге дöр'е.

У wе hене əз бумə хwəіі бан у qан'и,
Чахе морк'əв сəкьни ль Канііа Сьпи,
Чахе п'адше ль Лальше дит щи—ст'ар
У фьр'нахбу, бəзмеда го: „həqə у wар!"

У жь Канйа Сьпи п'адше хöльqəтh'ьз
hавен hьлда у пе мəііанд бə'ра дəнгьз,
Жь духане wьр хöльqин чардə тəвəк
Ə'рд у ə'зман—фьрəбу бəр н'сен говəк.

Славк'еша Канîа Сьпи бумә әз һәр,
Дәwрада әw буйә һавен, мор у бәшәр,
Лальша нур qöлба мьнә— ча ншqа һ'ьш.
Зьмзьм һ'әщә—ча р'е—дьрба сьдqе т'эмьз:

Ле сәрс р'йа бе хwәй—хöдан ва мамә әз,
Дорбәре мьн херхwәзнер'а т'öнә т'ö кәс.
У qанате н'әнщәре мьн шькәстинә,
Чь ба һәбә—дәрîа дьхә, дьбә—тинә.

К'а әw зирәк,—бь кәвьре Лальша нур
Тармьтахкә һелун—qәсре хwәйайә дур?
Ль qöрбәтие кö хирәт wан бьщьвинә,—
К'а әw Муса, wәки пешие к'әвә, бинә?

Ле чьмк хуна wанда хәwна мьн ант'ехә,
Йазîа мьне р'окс ә'сә дьла вехә!
Әw ньқарьн т'ö кьраса алавакьн,
Әw гәрә бен—мала бәхте хwә авакьн!

На, әwе бен бәрбь һоле бәрә—бәрә,
Әw наһельн— мьн бьалә т'ö qәрqәрә!
Дәwса мьн wе бьбьрьqә Бьрща Бәләк,
We qöльхи мьнкьн диса дәwр у фәләк!

К'ОРДСТАНЕР'А

Дьбәк тӧ хwәр'а һәма ч'ир'оки,
У гьһишти мә жь мьже wә'дә?—
Кӧ мәр'а іiәксәр кӧл—дәрда р'оки
У һа бьр'ежи хуне бехәдә!

Ль qумьстана р'ӧһ'аііә qьр'ащ
Дьбәк тӧ хwәр'а һәма серави?
Әм бәрбь тә тен бь к'әл, һ'әііра а'щ,
Ле п'әііданакьн ч'ьлкә... qьр'ави!

На!... Тӧ һәбуііи һе бәри бәнде,
Т'ащп'ош буйи тӧ, хwәіі зәрп у һӧрмәт,
Ле кӧ мәнщәнеq к'әтнә говәнде,—
Тӧ авитнә нав дәлк'базне р'умә'т!

Бәр п'іie т'әриqе к'әти пьштосан!
У сәр тә к'әніiан дӧр'зие wәлезьн...
П'әр'анне һ'ьшііар хәзне тә һ'әсііан,
У һе—һе дәве һәвдӧ далесьн!

Тӧ ньһа буйи Сфинк'са Шәрqе
У ләбәрдьки хііале к'ӧрда,
Чьмкӧ лаwе тә минани хәлqе
Wәхтеда щаба т'әриqе нәдан!

Сәр мә һьлнае йазйа ә'wрайи, —
Тӧ хуна мәда буйи эша а'щ,
Әм де дьк'әвьн зәдәһьлдайи
У дадьбрьн беә'йд, беилащ!

ДИСА К'ÖРДСТАНЕР'А

Чәнд һ'әзар салә— Атлантидае
Гәф—гöр' дьгәр'ьн занәе маԛул,
Ньзани чьма— һ'әта—һ'әтае,
Бәр чир'окәке аһа бунә ԛул!

Ле тö, ԝәки нә Атлантидайн,
У öндабуйн р'ож нава р'оже,
Тö, ԝәки кöла ван әԝләдайн,
Чаԝа дьһели, кö исаф р'азе?

Ле чьма тә жь бьн ләпе ә'дö
Диһарнакьн әԝ маԛуле дьне?
Нәви сегоша Бермудейи тö?—
У әԝ дьтьрсьн жь батмишбуне!

На!... Дьнйаер'а лазьмьн шабун,
Ԝә'дәбьһерне һ'әԝаск'арә сор...
Наве тә мина п'әрче тиренжхун,
Бәр мә ба дькә хәлԛе матадор!

АНАБАСИС

Һакоб Мовсесер'а

Әз к'әтмә ве гежгәр'инге
Мәрт'ала Шәмс сәр мьле мьн,

Чь то гӧман һəбун һинге!—
Ишq дьр'ьжійа нав дьле мьн!

Ч'ə'в кьрə мьн мə'сие бь соз,
У пешда чум бəрə—бəрə.
Дьле мьн—шан, һ'əсин—ле моз,
Ч'ə'в—нəйнике хас—һ'əзарə!

Qар'инада дьбу гӧлав
Wəлатəки сəршьмаqи,
Жь к'ӧ р'окə агьр—алав
Щə'нійа хуна мьн т'əр'ьqи!

Ле мьн дит, кӧ дəwса wəлет
Мəйт'əк к'əтійə бəр п'əр'анійа.
Пешəwьтие стӧqлет
Дьлизьн сəр п'осте мə'нійа!

У п'əр'ани qнл—нькӧла
Тужьдькьн пе листьке wан.
Дəрдьк'əвьн жь qӧлч—qӧла
Һəр т'əк „ахе" бьһагьран!

Вьр'бу щьнəт, вьр'бу wəлат,
Һəбу т'ема, һəбу лепи...
Qилар'а чь?— Хwəй бун щəлат,
Кӧ сəр к'ута кьрнə т'ипи.

Ах, нəхwəзи берйа бесə,
Ле кӧ сə хwə нəдə qала,

Урт'—ощах жи гәрә весә!
Мал бәлабә ль сәр мала!

... Вәдр'эсә ча льбасе р'ис
Мәрт'ала Шәмс сәр мьле мьн.
„Анабасис! Анабасис!"—
Дьпәкә жь нав дьле мьн...

КОЛА ДЬЛАР'А

Тәр'а дьготьн, кӧ тӧ мерхаси,
Тӧ хwәденаси, тӧ ә'сле хаси...
Ч'ә'в тә шелу бун жь ве һ'әшише,
У тә р'абу да qәме у шише...
Тӧ буйи Кайен, буйи зьнек'ар,
Чьqас чу—к'әтә бьне зйане к'ар,
Т'ӧ qәйдәйир'а нәһати р'ае,
А'щәа'щ к'әти щане дьнйае!

Мьжа межуда ӧндабун мал—һ'ал,
Һ'ӧлма хwәһ'ьзне бу гьлие һ'ал—qал,
Ле кӧ һ'ьше тә һатә сәре тә—
Һ'әшиш дапалйа нав нәнәре тә,
Дәрәнг бу ьди, дәрәнг бу, дәрәнг,
Жь тә дьзибун мал—һ'ал, бәхт у р'әнг,
Чуйи бәр дәрйа... Да сәр р'е—дьрба,
Тәр'а һиштьбун... дьле мьр'тьба!

БӘЙТ'А ТАWСИ МӘЛӘК

Чь те гӧваштьне, әwе диса жь һәв дәр-к'әвә, чь те сьсткьрьне, әwе диса ч'ьр' у сәрхwәбә, чь те п'епәскьрьне, әwе диса гӧлвәдә, к'е дьхwәзә тьштәки жь хәлqе бьч'опинә, әwе бь хwә бндакә...

ЛАО—СЬЗИ

Ч'ә'ве мьн фәни горе сьвате,
Е кӧ нәдитйә һ'әвт сала кәри.
Зува дьгәр'йа ль р'у һәwате
Сӧр'а ог'ьра бе пьшт у зьри.

У жь нав мьжа щәфәне амьн
Сәре тәйи к'аw бльндбу ә'йди,—
Тә шахвәдайә сәр бьнәщие мьн
У тӧ бәр р'ава ч'ә'ве мьн к'әти!

Ах, к'а чь һәйә жь тә бәдәwтьр?—
Бәхт у к'әрәми бо бинайа нар,
Wе р'әwша wәршәq һори к'амчокьр,—
Тӧйи сәрт'аща зәрпе Хӧльqдар!

Гәрдәна шьт'ав, лбсе агьри
Дьбьрьqини чаwа шабәни,
Qә т'ӧ р'ӧһ'бәра сәр хwәр'а нагьри,
Тӧ ә'рш у к'ӧрси һәрк дьһ'әбини!

Тӧ таwи у си— тәйрка тә'ва т'е,
Тә бәхтәwарйа тиренже р'әшанд,
Буйи ԛасьд у ԛәwаза Хwәде,—
К'аса ә'нзәли wи т'әви тә шанд!

Тә жорда ани әw к'аса автаw,
К'и вәхwар— чу сәр ӧлме ԛат'ани,
Нав хуна мәда тәйиси автаw,—
Тә стуе мәда т'оԛа хwә дани!

Сәва мә буйи тотем—пешимам,
Буйи сәрп'әрәст· аман у аwат,
Лальша нурр'а буйи пьштован,
Канйа Сьпир'а—һәwар у атԛат!

У ледьк'әтьн дәфьк—шьвеви,
Р'ә'м—мӧһ'бәтеда тӧ сйар дьбуйи,
Ә'бубәта тә нәрм дьбьшкьви,
Мләте Шәмсва диһардьбуйи!

Бит'әр нәдьбун чидаре саwа,—
Һ'ьжмәк'арнеда дьл һе дьзарә!
Дьмьлмьлийи ԛӧт'ами, чаwа
Хӧре ч'ә'вайи һәри бьжарә!

Бешьт, ләма жи зара у ч'ә'ва
Әм харьн, һәвдӧ кьрьнә агьр,
Хwә к'әнйан— нә мә, шәр' данин мәва,—
Гьвә иблиси— сәр һола п'ахьр!

У чьмкö жь тә вәнәк'ьшіїа кәс
(Тö наздар буйін—тәйрка бöhöште!).
П'әйдабун мәр'ьз, зьнек'ар, дәхәс,
У дöтирәтне банзда тәньште!

К'ока hәв анин сәр тьште нәтьшт
У ль h'афе ч'іїа бангдан— „мерхасо!..."
Хәлq педа бу мал—хwәй дәwләт у пьшт,
Ле hе hәв дьхöн Һ'әсо у Кәсо!

Ә'ли дьhуна хәте hәвьрмьш,
Щьзнри дьда р'әqасе хәбәр,
Щьмаә'те хәзнә р'одкьр жь h'ьш,
У Хани дә'wа іїәктіїа бәрк' дькьр.

Ле тö готи шер, h'ьрч' у гöр бііаін
Ә'р'афе дьнііа хöртне у зоре,
Гәрәке дә'бе мәрьвхöр бііаін,
Кö щие мә hәбііа ль сәре жоре!

Шуре мә п'әр'е тәйи р'әнгин бу, —
Әw шуре чаwа е бьр'а бііа?
Шане а'ләме ширqин—р'ьнгин бу,—
Назкайа тәе ча іїа фьр'а бйа?

Qә на хәзала стрöхьшт бйайи,
Йане жи тәйре бази нöкöлдә'с...
Чьр'а бу хәwна h'ер'уа сайи?—
Чахе hәwардор шәхтә бун у нә'с.

... Ле əм нəк'əвə пəї п'ела чуйн,
Дəре дьлнəхьн к'ьлнт—мьфте р'əш,—
Хлазкə һола тнш—тишнбуйи.—
Жь хьр'ьнгела ԝə'дəїə р'əш—һ'əш!

Һ'əqəт шькьр тӧ һəма дайимн,—
Тӧ нə дьqарн, тӧ нə дьр'ьзн,
Тӧ п'əр'—баскада qəԝнн—qəднмн,
Тӧ һ'ӧсне нурда т'əмьз— хальсн!

Щора дьле мьн, əхтəра балур,
Мəлһ'əма даїнə сөр тамаре сар!
... Əз жь нав шнна льһера хабур
Дьрозга т'əзə тиньмə сəр зар:

— Йарəбн, хатра ԝн наве хԝəкн.
Һьндава һəвда бьра щə'ш нөкн,
Хуна ше һəрчар сьрушта хԝəйкн
У мьцлнсада qəнща фə'ш нөкн!

Хатьра сьтїа Таԝскн сəрансəр,
Тйе бəр мə вəкн ԝн дəрге хере!
Əв чь хəфəтə, чь дож у к'əсəр?—
К'а—чабу созе бӧһӧшта кере!?

Тӧ хԝəдабəнде днндӧрӧстайн,
У əм ə'дəбие тəйə п'əргальн,
Тӧ дəԝрн фөлөк т'əԝрəһостайн,
У өм дӧə'ачне бəдөԝйа qальн!

Ле гәло һәqә әв к'ар у гәрәw? —
Лальша хуна к'öрд дьшелиньн. —
Пе дьхәмьлиньн т'әриqе дәрәw, —
Паше жи qап'iiе к'öрд дьһ'ьлшиньн!

Йарәби, чахе р'ож нава р'оже
П'әртәвәдькьн т'опраха к'öрда, —
Даwде Т'ьхуби чьма р'адьзе? —
Нәви әw дитнә хальqе щәрда?

Йарәби, ч'ә'вем иди дәлйайә, —
Бьра т'ербә жь чәрха р'астбуйи,
Дьле тә чьма һа жь мьн майә? —
Мьн гöл у гәшкә ньqле сьстбуйи!

... Стәхöлла... Мьн хwә бәрда гьр—гьр...
Чакьм? — Хәм у дәм наднә һәв доре...
Ле гәр гьлики хельф һәйә вьр, —
Бьра т'оqа тә стуе мьн дәре!

БӘЙТ'А КЬРАСА

Пәй енсалнйа мьнр'е

Баһарә — һена хунк'әла мәзьн.
Дара wәргьртьн һ'әйра кьраса,
Кьрасе һәвда ә'рд—ә'рш дьлизьн,
У һәр тьшт дьбә хöре мәqәса!

Бука баһаре дьльвә нәрмьк,—
Дәсте wеданә мора мьqәр'ьм!
Т'ьжи дьбьн дьл—хончә у мәмьк,
Тенә кьраса дәрзи. п'әнще р'ьм!

Нав шәве к'урда бум хwәй—хőданьн,—
Жь qужина wан шьк дьсеwьрә,
Ле газ у мәqәс дәст хунеданьн,
У һәвьрмьше һ'әсина wьрә!

Зер'е р'ожеійи сафи qőрс аһа
Хwә диһардькә шуше бирада,—
Жь щи дьqәтьн ләнгәрә дьһа,
Гőл ленә р'абьн каніие qирада!

Ле őндакьрііә мьн qә чь тő тьшт!—
Р'ожа мьн дажо һ'оз—дә'нге хәма,
Qәіі хали буііә ль ог'ьре пьшт,
Кő биранин дьл дьднә бәр qәма!

Qәіі бежи мәqәс дәwса һәвьрмьш
П'ине п'ьзьни дьфәсьлинә!
У qә наст'ьрә р'őһ'е баске һ'ьш,—
Заг'е дәqада хwә дьзеринә!

Һәwара хwәде. Бәза сор чь зу
Си т'ьлйа сәре сііа мьн мәqәскьр!
К'әтнә дәст—п'ие мьн к'езьк у жьжу,—
Мьрна кор чь зу тәйре баз qәслкьр!

Əз— йа кор дьжин кьрасе һəвда,
Кьрасəкнда дьгəр'ьн, апо!
Ах, ча нькарьм бавежьм ида
Кьрасе мə'ре р'iiа ч'ьлоч'əпо!

К'ö ма кьрасе пе һатмə дьне?
Ль к'ö шəв у р'о бадьгрьн т'əшн?
Сəре дöр'iiане чуiiнн—һатьне
Əз жн һ'ьшiiарбум аһа— тнш—тншн.

Вьрһада дəнге бе жь Лальше?
Жь Канiiа Сьпн wе к'арбə Һавен?
Зер'е т'əмьзкə хöбара шуше?
We днса тə'мбə хöшнна аве?

Мьн днт кьрасе хун сəр мəwьщи,
Е дöда шəв—р'о те— мьн дьалə!
Е сьсиiiа к'əнге wе бьгһнжə щи?—
Р'у һəwате һе Аqу дьналə!

БƏЙТ'А БЬРУСКЕ

Хwəлие зепнəкə ч'ə'ве р'ожгаре,
Əз аха сарда нар'ьзьм т'öщар,
Һун бьнһер'ьн ль чəрх у базаре,—
Wьр бьруск— ə'wрьн к'əфəн у чардар!

Шəва буiiина мьнда ньшкева
Шнрqини к'əтйə тəвəке ə'змин,

Бьруске аwаз данә нав ч'ә'ва,
Дьлада чунә qирч'ин у әммин!

Нав wе һеwерза бöһöртида жи
Бь һ'ьжмәк'арiiа саwгьрти wьра
Бьһистнә, кö жь бьруска тә'зи
Дәнге гьрне мьн к'әтә нав ә'wра!

Бәйраqа сор т'әв wе qәйт'ана п'әнг
Зәрп кьрiiә сәфәр ль буйина мьн,
Бәр щенийка мьн тәйсийә шох—шәнг,
У хwәр'а бьрiiә р'iiа чуйина мьн.

Хушка р'öһ'е мьн бьрqа qöдрәтә,
Ах, ча дьк'әлә хуна мә сәр һәв.
Бәр дьле мьнда wәк qöлб—атqатә,
Сетiiа мьн дькә.— р'ожебә. йан шәв.

Гава кö н'әрде гöһ дьхьн ә'wьр,—
Заньм— сәр мьнда һатйә әw диса,
Р'öһ' әшq у һ'әwас п'әрwаз дьдә wьр,—
Дьчьнә р'уе һәв ль гоше ә'рша!

Хальqа wейiә гәлiiе Лальше,
Канйа Сьпиiiә һавене йаqут,
Сәр мьнда те пе кьһ'еләкә ше,
К'ижан жь ә'сле Боре Мирә хут.

Һуне бьбьһен, ай, һуне бьбһен,
Чахе р'ожа мьн бьбә бә'с у дәнг,

Щарйе бьруске wе бен, ай, wе бен,
Кö ч'ə'ве мьнда бəqəмнəбьн р'əнг.

На, əз начьмə ах у бəре сар,
Əзе вəгəр'мə нав ə'рше бебьн,
Бьрq у бьруска данə мьн əв зар,
Əwе жи р'ске жь вьр мьн бьбьн!

БƏЙТ'А QƏWИН—QƏДИМИЕ

Бона биранина Мик'аеле Р'əшид

Бумə нəйнпк бəр чар qӧлба.
Дьл бу Шəмсе нарьнщи!
Ле кö бу шəв сəре дьрба,—
Мьн бьшон бь кӧрманщи!

Р'у— һəwате к'е һəwаркьр—
Qəфəседа дае щи,
Ле кö щə'нйам р'е бəрwаркьр—
Мьн һьлдьн бь кӧрманщи!

Нə т'ор'ьньм, нə — п'аравон,
Дəм нəда wи арманщи.
Мьн вəр'екьн жь дьнйа р'он
Р'ə'мхьне — бь кӧрманщи!

Мьнр'а дайньн əш—кӧле хwə,—
Əзе бьбьм ча qəнщи.

Бьднə һəвдӧ пьшт— мьле xwə—
Һəв xwəйкьн бь кӧрманщи!

Мьн xwəст Лальш у xwəст Зьмзьм,
Qəлп у нсаф бун һ'ащи.
Дəqа бивьк дьлəрьзьн—
Мьн ч'ə'лкьн бь кӧрманщи!

Qəwин—qəдим т'ьм дьминьн
Тəвəк, qап'и у бащи,
Qаске һ'əйфа xwə мьн биньн—
Вəгəр'ьн бь кӧрманщи!

БƏЙТ'А ҺƏWАРЕ

У бəр бӧһӧште бьре кӧшт бьра,
У щара ə'wльн Лальш wьр бьрйа,
У Канйа Сьпи искəнск гьрйа!

У жь бьнзьке дəwра хун к'ьшйа,
У бəр һəр п'ела сор Лальш һ'ьлшйа,
У Канйа Сьпи мəwьщи qошйа!

У К'ӧрдстан бу чарсуа дьзйа,
У т'аланада, ах, Лальш һ'ьлшйа,
У Канйа Сьпи һəр'ьмн к'ьшйа!

У дӧтирəтие гəwшəк да һесйа,
У бехwəйтиеда, ах, Лальш һ'ьлшйа.
У Канйа Сьпи qəр'ьми к'ьшйа!

У Һиросима qöр'неда qöсйа,
У Лальш һ'ьлшйа у Лальш һ'ьлшйа,
У Канйа Сьпи саwгьрти qужйа!

У бәни—адәм сәр к'öрсне пьжйа,
У Лальш һ'ьлшйа, у Лальш һ'ьлшйа,
У Канйа Сьпи р'әш—һ'әшне һ'әсйа!

У калпирханә дәрдада р'ьзйа,
У бирсарнеда, ах Лальш һ'ьлшйа,
У Канйа Сьпи һесрада бәзйа!

У наве „К'öрд" жь паспорта тьрсйа,
У бәр ә'щеба р'әш Лальш һ'ьлшйа,
У Канйа Сьпи бyз гьрт—нәһ'әжйа!

У заре к'öрди щи—щина к'ьшйа,
У бәр дәрбе тә'л, ах, Лальш һ'ьлшйа,
У Канйа Сьпи гери ма газйа.

У саwа qәзйа р'әш дьлькьжә,
У һе—һе, һе—һе Лальш дьһ'ьлшә,
У Канйа Сьпи шелу дьк'ьшә!

БӘЙТ'А... ТЬРСЕ

Шәкрое Хӧдор'а

Антониос р'абу жь хәwа гьран,
Хәwа бехәwнә бәри сьба шер',
Чадьре дәрк'әт ча дофин у шер,
Ле... wьр бу р'ьсас, qаз—qӧдрәт бьрйан.

Сәр баркьрьбу зор—ләшкәре р'әш,
Qумьстан доре— хаїнн сәqьр'н...
Wәк шере ч'еж же дьзи— кьр qур'ин,
У Шәмс бәр ч'ә'ва һат— бу к'апе бәш!

... Бала хwә дьдмә һола кәр—кәри,
У жь qафе мьн, һәй—wах, те гӧжин!—
Наве „К'ӧрдьстан" р'ожәкә р'ожин
Нәк'әвә р'ожа... wи сәрәскәри?

Һ' Ӧ Б   У   Ш У Ш Ә

... Нәйникеда дьнйакә майин һ'ьшйар дьбу, у әw дьнйа шушейә майин щарна дьһа ә'йнсн бу, нәко йа р'асти. ... Wи т'ьре һәр щар нав жьна хwәда тьштәки т'әзә дирһар дькә, тьштәки ӧса, кӧ һәр т'әне бь нәйнике дькарьн бьбиньн.

ЙАСУНАРИ КАВАБАТА.

ҺӘЛӘQӘТИ

Әз р'уньштьбум бахчәда зува,
Щьзири дьхwәнд — хәтед һ'әзарә!
К'әтә гӧһе мьн дәнгәк ньшкева:
„Бьнһер'— поэзиа ча дьхьнгьрә!".

Сәри бльндкьр... Qизәкә гӧлав
Авитбу бахчә һ'әwас у алав!

БƏЙТ'А МЬРАЗА

Ах, бьнhер'ьн, ща бьнhер'ьн,
Дьлбарьстан мезəкьн р'ьнд,—
Ле wе сева дəсте зə'ве,
Ле wе сора хушка тə'ве!

Əw жь Лальше hатйə,
Бь р'е—р'ьсме ше hатйə!

Ах, бьнhер'ьн, ща бьнhер'ьн,
Дьлбарьстан мезəкьн р'ьнд,—
Ль wе хелйа сəре буке,
Ль бəрбанга жь гелдуке!

Əw жь Зьмзьме hатйə,
Сəва лезьме hатйə!

Ах, бьнhер'ьн, ща бьнhер'ьн,
Дьлбарьстан мезəкьн р'ьнд,—
Wан мьразəк жи hасьлкьр,
Wан кəр'əсик жи hа сьлкьр!

Һавен бо qеп'и hатйə,
Жь Канйа Сьпи hатйə!

Ах, бьнhер'ьн, ща бьнhер'ьн,
Дьлбарьстан мезэкьн р'ьнд, —
Бежьн— шькьр ль ве гаве,—
Гӧла э'мьр хwэ да наве!...

We хwэ Лальше гьртйэ,
Ль Зьмзьма ше гьртiiэ!

БЭРБЬ МАЛЕ

Чар ч'э'в,
Дӧ дэв,
Чар гӧh,
Дӧ р'ӧh',
Чар мьл,
Дӧ дьл...
. . . .
. . . .
Ч'э'вэк,
Дэвэк,
Гӧhэк,
Р'ӧh'эк,
Мьлэк,
Дьлэк...
. . . .
. . . .
Талэк—
Малэк...

БЭЙТ'А БЭРБАНГЕ

У дэрге э'змин вэбун сэр пьште,
У ԝнали дэргэ нишьq хöлхöлин,
Ч'йае пьштован р'езбун тэньште.—
Бэрбь мэ львйа бэрбанга гöлин!

Ай, шэва р'эш—п'эш шэрмдькэ жь ԝе,
Пьшта хԝэ дьде, ледьхэ—дьчэ,
Пе п'епэлинга жь таqе һэԝе
Шабэни те нав нöслэта һ'эԝщэ.

Пешйа ԝеда чун тэйрэдэ, и'сан,
Пешйа ԝеда чун р'е у һенкайи,
Шэԝqе нэйнька к'öбра һэв һ'эсйан,—
Шабуна гьрйан дар у шинкайи!

Шэ'р у шьмаqне зер'ин мьлмьлин,
Нэхш у нигара э'рд у р'öһ' һьлдан,
Һэрк кьлч'икада тэ'ри фьтьли,—
Шакэч'е хэԝна ч'э'в—бьру кьлдан!

Бабьрке к'аԝне вэкьрйэ аза
У п'ешк'еш дькэ бэр—бэдэне р'еж,
Ча һэвиртьршке бэхт у мьраза,
Ча ньша сэԝте навкелке дэнгбеж.

Йарəби, хатра ве бəрбангеки!
Хатра зьв—qöве Лальша нурки!
Тйе жь мала мə qəлпие вəр'еки!
Айе мə'р'ьзие бей изн—дəструки!

Əw ленə əве Хасе шəржекьн,
Гəф у гöр' данə к'ер у дузана,
Ленə мала мə зəре hасекьн,—
К'озие бьhельн жь биранина.

К'озие бьhельн жь ве бəрбанге,
Кö hьлте гьрке зəрмəмькада,
Һ'öб—р'əзе хорта аhа ве т'анге
Пе бəшəра we хwə данə ада.

Ах. qоле зəрйа ча бəжна we те!
Йарəби. бəрбанг безəри нəвə!
Вəбуна дəрйа ча щəжна we те!
Йарəби, дьнйа бедəри нəвə!

Мор диса Канйа Сьпибə бьра,
Р'əwша р'öh' ишьqа Р'оhьлатебə,
Щьг'из бьк'шə сəр тəме р'ебьр'а,
Qəлəма qəнщие сəр qəwатебə.

Бəрбанг дькəнə, у т'öнə хьтьм,
Бəрбанг дьк'əнə, у шьк те р'ае,—
К'и баwар накə, кö we бьжи т'ьм!
Бəрбанге шабə h'əта—h'əтае!

БАЛЛАД ДƏРҺƏQА Р'ƏНГАДА

Горе хəwе qəрqашьн he,—
Вəшартинə мəзил у р'е!

Горе хəwе шинкəwьн he,—
Ба дəнгəки т'əзə дьбhe!

Горе хəwе зер'иньн, зəр,—
П'ела хуне ледьхə зəрп!

Горе хəwе нəхш hьлданə,—
Ле сiiа мешə бьн мьл данə!

Горе хəwе р'əшьн, тəни,—
Qəбулнакə ч'ə'ва тə'ри!

... У кəч'ькəк бəр р'əwаqе
Хлаздькə иикa саqе!

ЖЬ Ə'БУ ЭЗДИТ БИСТАМИ
(qöр'на IX)

Иарəби, хатьра... Базиде Бистамики...

Жь дрозга к'öрди

Möh'бəта тə хwə h'əлалкьр е занə у е
həqмəq,

Сəр əшq—h'ӧба тə ӧндабун нав у дəнге
qəнщə həq.
Һ'əбандьна дəв—леве сор р'аqəтанд бь
а'льми
Жь мəhрəбе р'ожəке жи Бəйазиде Бистами!

Т'ЕМА

Ч'йа, qиз, тəр',
Һəсп, хорт, гəр',
Тə'в, хун, бəз,
Дьл, ч'ə'в, р'əз.
Дəст, синг, зин,
Лев, зар, бин,
Һ'им, ə'рд, ə'рш,—
К'əл, h'əл, фəрш...

БƏЙТ'А ХƏWНƏР'ОЖКЕ

Чисто контральто пост
в церковном хоре...
У. УИТМЕН

Девушка пела в церковном хоре...
А. БЛОК.

Дə'wатəкеда зəрике дьстра,
Зəрикə тəньк, мармути у гəрм,—

Ә'щеба заре тиренже wьра
Ль бәжн—бала we авабьбу нәрм!

У we дьстра! Һазьра т'ьре
Әw иди чунә гәлиjе Лальше,
Сәр Каниjа Сьпи р'öһ' шуштнә сьре,—
Бәр wан вәбуjә дишана П'адше!

Жь qальбе хwә наqәтә т'ö р'öһ'.
Т'ö хәдәр назьл набә ә'змана.
Qасьд нагәр'ә ль а'ләма нöһ,
У кöлилкдьдьн даре гöмана!

Һазьра т'ьре сәр дöа' к'аса
Ә'йд—ә'бубәтә ль ә'рше ә'зим
Ләwз те жь мала Мире Мьраза,
Дәнг те жь Qап'иjе ә'нзәлда qәдим!

У we дьстра! П'әр'е батьнва
Qизе ә'блу жи дьчунә сәр дар—
Бәре wан п'әрие жь шәwqа сьва,
У wьр дьбунә дәргистие наздар!

Гәмие сәр бә'ра, р'еwие сәре р'йа
Беqәзийа —т'әзйа дьгьһиштьнә щи!
У зедә дьбу р'ьсqе һазьра,
Мә'рьм нәдьбу кәс жь йа дити!

Сәр нәвсе тәнгйа дьчун һ'әму щоq,
Фьрәqәтиеда ишq дьбу һ'әким,

Бәр т'әхте шаӥа һәрк дьтәwиӥан чок,
Һәспе Ә'р'нусне дьт'әqӥан бетин!

Стәӥрка Сьбе ә'вд хәлат дькьр.
Дьчу һәwара сәре сәр бә'лгӥа!
У диһар дьбун нәӥнике бьк'ьр.
Кӧ хwә бьднә нав бәшәре щьндӥа!

У wе дьстьра! Wьр зә'ва у бук
Кӧр' у qиз у мал у дәwләт у маш
У хәлат. бәрат. гӧл у р'әз дьбун! —
Бәр мьлк'е к'әрим дьзвьр'ин бәраш!

Ах. wе дьстра! — Һоӥ нар у ӥо,ӥо! —
Гӧла к'әф дьда звьстанада!
Һазьра к'ур — дур дьдитьн. хwәйо.
Чь кӧ һәӥә бьн һ'әвт к'ьлитада!

Хеләкә хӧрт бу. ӥане һ'әзар сал —
Дә'wатәкеда зәрнке дьстра! —
К'әрәма хwәде — wер'а сәрансәр!
Р'ә'мә — де — баве һазьр — гӧһдара!

„А'ЩИ"

У әз нәӥнике ч'ә'ве хwә дьшом
Пе заре тә'ве, пе хәwн — хӥала,
Кӧ ӧнданәкьм ль ве дьнӥа р'он
Т'ӧ мьсqаләкә хәзна бәжн — бала!

ГӘР'А Р'ӦҺ'

Р'ӧһ'е мьн дайә нав ч'әме сӧр'е
Эварейә сут, незик у дәрәз,
Дыщә'динә, кӧ тек'әвә т'ор'е
Әw дәнге ширьн, кӧ тӧйи qәрәз!

Ле вьк—валанә һәр тәлг'ә у п'ел,—
Р'ӧһ' бадьлһәwа хwә дайә наве!
Ах, тә бьрина wи нәхьст т'ӧ кел,—
Сәр мьн дьк'энә пирәса һиве!

ХWӘХАПАНДЬН

У һәршәв, чахе р'ож дьсәqьр'ьн,
Р'ӧһ'е мьн гьрие хәwне тә дьбһе,
Хйале соза диса дьзвьр'ьн,
Мьн т'ьре т'ӧ сәwт нәтәмьрйә һе!

Әм т'әв дьчьнә к'энарнә башqә,
К'ӧ говәнд дьгрьн тәйсе гӧмана,
К'ӧ бәнгзе йазйе т'ьм ша у әшqә,
Исаф нак'әвә бьн т'оqе гӧна.

У щәwка к'әне тәйи тәньк wьр
Дьчә нав бахче һ'әwас у һ'әйра,

Ле жь заре тә дӧр' у щәwahьр
Дьр'ьжнә сәр wан шьвәр'йе сәйра.

Т'ӧнәнә hәсар, фьраре хәма,
Щьзарәт дьжи ч'әрме сьнщада,
Һәр тьшт хwәйдькә сӧр'е т'ӧлӧзма,
Мьск у hо hәнә р'әнге к'ьнщада!

... Ле ньшкева жи, ча сәрибьзот,
Һ'ьнартьна мьн бәтавәдьбә...
Дор мьн дьминә тә'рïа р'әш—мьшот,
Сәр р'йа ахрïе ченабә qӧбә...

ДУРК'ӘТЬН

Мьн т'ьре — әw р'е дьчә нав ищqе,—
Әз хьлаз дьбьм жь h'әму дуйи,
Ле ва р'ӧh'е мьн алчах к'әт, хушке,
У тӧ дәрбази щәм hиве буйи!

Һ'ьзрәта кәвн у р'ӧh'е мьни т'и
Ьди нак'альн сәр hәвда т'ӧщар,
Тӧ hьлдан—бьрьн р'оже шәwти,
Ле шәв дьhуньн т'ор'е хәwне нар!

Заньм— нав ә'йба т'ӧ лавайада
Һәвдӧ р'унанен п'ошмани у соз.

... Ах, мьн р'öh'е хwə пеш хунава да,—
Дьhа кер наен шькйат, дə'w у доз.

ДƏРГИСТИА ШЬВИН

Дə h'ьшйармəкə, we h'ьшйармəкə!
Əw весе öса ширьн р'азайə!
А. ФЕТ.

— Əw wəстнайə жь... бал—маскарада.
Ч. Р'.

We h'ьшйармəкьн! Ах, ч'ə'ве кəwe
Һежка чун сəр həв... Хелəк т'öнə, на!
Ча qемншдькьн— р'акьн жь хəwe!
Ах, нə h'əwщəнə əw р'ьме тə'на!

Малн—щннарно, ченəкьн вьр'а,
Əw тəр'ə щанə, бəрбь мьразə!
Һуне нəвса we нəкьн ньфьр'а ,
Əw нə толəкə дьлда фелбазə!

Ишəв тəйрокбу, баранбу, бабу,
Qəй бей h'ьлшйабу ə'рше херхазие,
Дьл ле шəwьтн, жь нав щйа р'абу,
Чахе дəргисти h'ощакьр hесие!

Кöлав авитə сəр мьла, дəрк'əт,
Qə молəт нəда мере хоф—саме.

Нав багəреда кӧлав кӧ сəр к'əт—
Нəтəwйа, нəбу р'онкайа шаме!

Гӧhер' чамур' бу, ав бу у h'əр'и,
Бьр'—бьр'и дьбу, дьhəр'ьки пəз,
Хwə гəлiiа дьгьрт пəзе нӧhбьр'и,
Пе нькарьбу дəргисти qəрəз!

We дəргистир'а к'аркьр пьштмери,
Малино, hуне ле нəкьнə qар!
Лайиq—щайиз бу əw т'əфəк'ури,
Бӧг'дана həвва дайнəньн беа'р!

Бьhельн—бьра сасəке р'азе!
Бьра зьhабьн бəдəн у гӧли,
Р'уне h'əланди бу наве хасе.
Ах, пəйнəк'əвьн бьра т'ӧ гьли!

Р'оже се щара we ч'ə'в кьлдьдан,
Дьбу шагӧла qəлфа ван р'ьнда,
Тə'ве у hиве нəхш we hьлдьдан,—
Зар нəдьгəр'йа бəр т'ӧ qул—бəнда!

Һун ве бəрбанге we h'ьшйармəкьн!
Бьра hа р'абə h'ӧлм—гӧлм жь бе'лги,
Жь гəрма шəwqа хəwнайə h'акьм
Зутьрəке сəр хwəда те бəлки!

КӘЧ'А Ә'СИЛ

Кәч'а ә'сил һьрие дьшо,
Алав дьдьн зәнд у qитьк.
Ишqа хуне хәма дьсо,
Йазн шәwqә, ә'мьр—титьк!

Ч'әм дьк'әнә һ'әwас—һ'әwас,
Дәв—дьран ле наенә һәв,
Жь п'еле к'ән һьрйа qәрqаш
Ләз дьһунә бәхтәкн тә'в.

Зәрп дьлнзә синге бронз,
Дьһьзһьзә иди кьрас,—
Таqе ә'рша вәдҗәнә р'ож,—
Вәдбәшьрьн сәwт у мьраз!

Аведа тә'в дьр'әqьсә
У р'адмусә ә'йда һете
(Дәрәw нинә, на, әв qьсә,
Ч'ә'ве мьнда әw нәхш һе те).

Ба жи һ'әсйа ль фәна wе,—
Кәч'а ә'сил бьрq да бәсте.
Жь алава бәдәна wе
Дәнге зар'а чаwа бә'с те!

Дьло, дәре жь пьш зьнер,—
Һ'әйре гöлда бьжангада,
Хwә ищар жи һәр'ә—вәшер
Нав хьртоша хwәзгьнйада!

ГАЗЬНӘКӘ ДУР У НЕЗИК

„Сафо, к'ейә qимәт накә һ'öба тә?...".

САФО.

Гәли омьда, эшана, хушка,
Дәргистйе нәзан, дәргистйе хьшим
Бьра qә нәбә хwәйе мәмька,
Сәва wи синг—бәр бьра нәкнә шин!

Лаwке мьн нәһат, лаwке мьн нәһат,
Мәһа у р'ожа лаwке мьн нәһат,
Мьн нә лазьмьн п'ешк'еш у хәлат,—
Бь сöр'—һ'әwаса лаwке мьн нәһат!

Лаwке мьн нәһат, лаwке мьн нәһат,
Эвара—шәва лаwке мьн нәһат,
Ах, дәлйан, бьрйан иьк у qәwат,
Хәwа дьл сәва лаwке мьн нәһат!

Һәрк дöһе паши ниврo һатә вьр,—
Р'әх де—баве мьн да ә'рде qöдум,
Бь ч'әрәз, п'айа шәвбьһерикьр,
Ле әз мә'руме ч'әвньһер'и бум!

Ч'ә'вньһер'и бум! Ч'ә'вньһер'и бум!
Алава ә'їде да бәдәна чил!
Пе мәqлодуза бәрр'а һатьм—чум,—
Ле әw кәвьр бу— нәләqїа жь щи?

Ах, мьн п'ор'кӧр'е, кӧр'кәме нда
Дәсте бәрбанге wьр т'ә'мулнәкьр!—
Зукїам у гьрїам сәр бәхте хwәда...
— Ви малхьрави сьвә ча р'онкьр!...

Ч'Ә'ВЕ ХWӘ БЬГЬР

Шә'ра сәре хwә мәкә си—чадьр,
Тӧ щйе мьн вәкә бәр сйа бьжанга,—
Ах, ч'ә'ве тәда әз wәстйамә п'ьр',
Анщахки дайә сәр рйа бьжанга!
Ч'ә'ве хwә бьгьр,
Хәwна мьн һьлгьр!...

Р'ОЖА Һ'ӦБЕ

Тӧ ве бәрбанге чьqаси шайи
(Р'адмусьм хәwна дор тә дьфьр'ә),
Әз бәр хәбәре тәйә ч'ик—сайи
Ва бумә шуша ә'збмнә фьрә!

Р'ойн нав зиве ч'ә'вканийа дьбьм,
Кӧ к'әне хwәйи гӧлав пе щанки,
Тиренжа тә'ве дәсте тә дькьм,
Кӧ бәшәра хwә пе зер'әфшанки.

Тӧ дәст нәвежә әwе п'ежгире,
Әзе бьшиньм һенкайа гӧләш,
Дьхwәзи паше дадә п'әнщәре,
Ле данәхә сәр әwе п'әрда р'әш!

Ле данәхә сәр әwе п'әрда р'әш!
На, вәнәшерә бәдәwйа шуша!
Тӧ ч'ә'ве мьнда бьфишq у бьмәш!
От'аха тәйә р'ожа мьнә ша!

БОНА МЬН

Эвар хӧшә—хӧшә,—
Шушә, шушә, шушә...
Ч'әм бәр гӧшә—гӧшә,—
Шушә, шушә, шушә,...
Һ'ӧба ә'зим гәшә,—
Шушә, шушә, шушә...
Дәwран шькьр хwәшә,—
Шушә, шушә, шушә...

П'эницэрэ дьh'эжэ,—
Шушэ, шушэ, шушэ...
Ба ча дьгьр'ьжэ,—
Шушэ,шушэ, шушэ...
Фькрэк шьк—хӧшушэ,—
Шушэ, шушэ, шушэ...
Ч'э'вэк qужэ—qужэ,—
Шушэ! Шушэ! Шушэ!...

Һ'ЬКИАТА Ә'МЬР

К'е морӥа хәwe кьрә гӧhe мьн,—
Дамә бәр дәсте хәwa hьнгоре?
Гӧле дора ч'ем нәдитьн he мьн,
Ах, ьдп к'е we бьдә мьн доре?

Нав спич'але hьшбунеда мьн
Хwәр'а дьжмьрин п'архане хәwe.
Ле дике нпве шәвейи амьн
К'ӧда hәӥдьбу нивәка шәве?

Ле к'ӧ бун hәрдӧ пире зәбани?—
Qә к'еләка мьн р'унәньштьн әw!
Худана хере We мьнр'а ани—
Кәwa гозәлә назькә бехәw.

У hесьре We hесьр нибун, на,
Дор мьн вәдьбун чаwa гӧлh'әйран,

Гьлне Т'əрəзе һəма һан—һана
Дьбунə п'ьр'п'ьр'к у п'əрwаз дьдан!

У qоле зер'а бəр ə'нйа һорйа,—
Сəр мьнда дахьст We деме гӧли,
Нишани мьнкьр т'ор'əкə морйа,
У ч'ə'ве мьнда тиренж шӧхӧли!

У паше, чахе гӧл к'əнйан мьнр'а,
У дəсте бажер' диса əз гьртьм,
Мьн дит—бəр дəре суке һ'əрд пира
Кӧндəвəдабун у... дик дьфротьн!...

БƏ'Р—НИВРО

(Эк'спромт)

Бəр к'əне һорие
Ав к'əтйə к'орие!...

МИФА БИНАЕ

Г—ер'а

... У р'ӧһ'е мьн р'азийə...
Рабиндранат' Т'АГОР.

— Wəки ньшкева qасьде мере
Фəлəке бе сəр ч'ə'ве мьн дайнə,—
Бьбмə бьнəлие п'адшатйа тə'рйе,
Тйе чь бьки ль ве дьнйа р'оньк?

— Əзе бьбьмə бьнəлийа нəйник—
Шушайə т'ьбəрк,
Кö һурхашнəбə р'ожа тəйə ч'ик,—
Тə нəк'əвə тəрк!

WЬР

Əз дак'əтьбум нав гəлне хəwне,—
Ишqе вəдьхwар хуна хашхашка,
П'ьр'п'ьр'ке дор мьн— һ'əжева хьне,
Һьлдабун бина Хат'уна Фəрха.

Ль канйа сар'ьнщ кəw дьхəр'ьщин,
Ч'ем ч'ьлоч'əпо хwə дьгвашт—дьчу,
У нав шушар'а—лев пунг у qьщи,
Кьһ'ела тə'ве гəм—дьзгин дьщут.

Кöлилк дьһатнə хwəзгиние ч'ə'ва,
Моза дьһуна сəрһатиед зер'ин,
Qалч'ьке мə'сйа бадьбун һəwа,
Ле шöра мə'сйа аве дьбьр'и.

Ах, диза дьлем т'ьжибу р'ун—qəнд,
Бьрщa Бəлəкда əw жи дьк'ьр'ин,
... Ле мьн „Т'амара“ Лермонтов дьхwəнд,
Һьм вəдбəшьрим, һьм дьк'əwгьрим!

Ч'ИР'ОКА ШӘВЕ

Мә дайә сәр р'йа ч'нр'ока шәве,
Стәйрк дьр'ьжнә нава һ'әснна.
Бин—һелма хәwна ча те жь һәwе!—
Әм һнвйа чьнә бәр пеwр—мезина?

Мә п'епәскьрйә снноре хәме
К'нжан чндаре хунейә р'оже,
Ле шәв се шане гәш һатйә р'ә'ме,—
Моз стәйркар'а дьк'әвнә qоше!

У ньшкева сәр мәшәкә һурьк
Кәч'ьке шәwqда пешбәрн шана...
Ле дьл чаwа зу бәр бунә турьк,—
Мора һ'öбейә р'әwша н'сана!

Дор мә тнр дьбә ьди һ'әму тьшт,—
Ишьq у стәйрк, хйал, һ'öб у р'әз!
... Биранинер'а әв шәва бу пьшт!
Р'öһ'ада вәбун бәрбанге гәвәз!

ШӘВА ШЬВАНА

Дö шьван qьр'а пез шәвин дькьн,
Сйа öнда дькьн шор'ьк у һ'әwшан,—
Ле позе һиве т'ьжи бин дькьн,—
Зьке пез тәнгә сәва р'öһ'е wан!

Жь хәмла hиве тиренжа зер'ин
Дьр'ьжә сәр пез, шьвана, ч'ере...
Авзер'кьрийә шәва сәqьр'и...
Һ'әвка hиве чу—бöhöштә жере!

Дәре сер—сöр'а вәбун сәр пьште, —
Бәйт'е стәйрка кәвьр сәдькьн,
Ч'ә'ве шьвана тужьн тәньште,—
Чәнд hори гöлйа ч'емда шәдькьн!

Ах, әв чь бьлур йане жи фиqьн,
Кö орт'а гьра дькнә лувә—лув!
Пайизә, ле дәр—дор т'әмам биqьн,
Кö шиндьбьн бәр мьqаме h'ьнк'уф!

Ле дö шьваньн— дö бьлур йан фиq.
Ле дö hьзрәтьн— дö дьл йан дö кәw,
Ах, ә'мьр чаwа щарна дьбә биq,
Чахе дьл дькә лувә—лув беh'әw!

Гьре к'олайин дьь'нт'ә гьран,
Ле буйә мәлh'әм hьзки wьр гöhеp'.
Р'е дьбе— чь тö гöман вьр бьрйан,
Ле п'ела чуйин... дә wәрә—бгöhер'!

У чь!... Шьвана wе кöч'ьк вехьст,—
Бәргира сöр'е әw т'ьжи даркьр...
Р'әнг жь hиве чу... хәмла зер' эхьст...
— Шьвана лехьст— шәв бьриндаркьр!

БƏРБЬ ШƏВА ШАДАН

Мə'сне h'ŏбьре xwə ə'змана хьст
У жорда т'əqйа...
Даре бижавеж вəкьрьн бəр—пьшт.—
Феа сйа лəqйа!..

Тə'рйе hьлда ə'рд.
Һатн?
Wəрə мəрд!
— Мəмьк век'əтьн!
Бəр вəк'ьшйан дəрд.

Гəло чəнд мə'сие бьбьнə ст'ар?—
Һ'əта бе дора шəва ськə сар...

ЖЬ ЗАРГОТЬНА ИСПАНИАЕ

Малино, мьн h'əткьн сəр п'йа.
Дьлк'əтйа мьн п'ьр' амьнə,—
Əwe бе у бежə h'əмйа:
— Əw мьри жи hивйа мьнə!..

БАРАНА ШОР'

Бежә, тә к'нжан вьр хwәр'а жьбарт?
ПАБЛО НЕРУДА.

Зәрне ч'ііае мә мәшііанә бажер',
Мьрщане р'ожа р'ьжііан ль hесйа!
Хатьр hәв хwәстьн hәвраз у бәржер,
Сәwта ч'ә'вканііа щер'ада весйа!

Ә'никәвәре божнбльндә чил
Хелйа к'öбарне бакьрьн пешие,
Жь дәрд у кöла чебу зәнщәфил,
Һур—hур вәдьк'шә мьжа гелгежие!

Һ'öсбöлщәмале кьнькә мьжмьжк
Кöла дьлар'а хwә данә наве,
Һорн—мәләкс ә'ршанә h'әмушк, —
Баг'че wә'дәда дәрк'әтнә р'аве!

Ле qәмәре hа бәжнеда нивчә
Р'әwша шәрмиева пәй к'әтнә р'езе,
Т'әв бьжанг—бьрне тьрсонәк дьчә
Р'әнге дьмьсе шәве пайизе.

Ах, ча дьмәшьн!... Гьдино р'абьн,
Һ'öб—р'әз qәбулкьн ә'йдана Лә'зе,

R'ойи нав шәwqа сер у сöр'абьн,—
Жь Варшавае һ'әта Байсьзе!

Ах, бьра дәрен нәхwәш у т'аwи,
Вәбәшьрьн е ч'ә'ва бәләнгаз,
Ло бьра дәре е лап т'аwт'аwн,—
Әwе жи бе нав нщqа ә'сьлхас.

Ах, әw дьмәшьн!... У дурдьк'әвьн!—
Жь бәр—бәдәне р'оже шәрмокә!
Ле гәло һ'ьзрәт ль к'ö дьк'әwьн?
Ль к'ö дьр'ьзьн хwәстьне догә?

К'и к'ер авитә стуе тә'ва мьн?—
Шәwара дьлда к'әтііә хәйири!
Нав асоеда зәри дьһ'әльн,
Мина qәрәт'уе ә'wpe һәрири.

Бь гәwри—заре ч'әм у багәра
Нав чьл у ч'йада дькьмә qар'ин:
— Ле гәло һуне вәгәр'нә вьра?—
Йан wә жи т'әwqйа хwә жь вьр бьр'и?

Ле ләп'әр'дькә бажар' а'щәа'щ
Нава у дәнга, аwазе жер—жор,
Сәр ахьрие жи йазийа qәдимт'ащ
Бивке мьн дьхә баранәкә шор'!

БƏР П'ЬРЕ

Бьнйа п'ьреда ч'ə'л—ч'ульн, һəз—льл,
Меш—мьһ'орьн һəрк дəв голəгəнйа,
Феза п'ьреда алав дьдьн гöл,
Дьккə вьнгə—вьнг моз бь хwəш мə'нйа.

Кəч'ьк дьк'əнə һöрмйа ч'ьрер'а,
Ле к'ндəрер'а wе шəwq вəдə лəз?
(Бьнйа п'ьрер'а?
Феза п'ьрер'а?)
— Нə əw дькарə бежə, нə жи əз!

QИР'ИНА QÖЛЬНГЕ У ЧОКА КƏЧ'ЬКЕ

Əв р'ожана чьqаси башьн!—
Дьчьнə р'уе һəв стəйрк у р'əнг.
Qир'ина qöльнгейə пашьн—
Ль к'əwшəне wе дəма дəрəнг.

Ль гöстилка дьл һ'öб дьбə qаш,—
Ах, сьлаве һəрк иро бьшин!
Чока кəч'ькейə гəрм, qəрqаш—
Ль сəр нəмəрдйа wе буза шин.

Дькари?— Ве шьере бьһ'ьлшин!

Һ'ӘЛАЛА ШАЙИР ГАЗНЕ ХWӘ ДЬКӘ

Шӧхӧлe шайир, һьлбәт, дьжwарә,
Лe һ'алe жьна wи жи нә һ'алә...
О. ШЕСТИНСКИ

Гӧнди—малнно, әв чь шьпук бу,
Әв чь агьр бу— әз qәрт'әл к'әтме,
Qәй бей qӧр'нәке вьр пешда бук бум,
Чәнд qӧр'на пешда— дәлалйа ьне!

Һуне ломана мьн нәкьн, хушкно,
Йа һатйә сәре мьн ә'вда хwәде,—
Бьра qә нәе сәре гӧра но,
Әw жи гӧнәйә— р'ӧһ'бәрә ә'рде.

Ах, әз qизәкә хьшим бум, нәзан,
Мьн т'ьре тәйре хwәдейә шайир,
Р'ожа wи ә'йдә, сиранәт, р'амусан,
Дәстльһәвхьстьн, машеток, шайи!

Ле мьн ньзанбу, wәки п'еше wи
Е мәдәнк'ола жи гьрантьрә!
Кӧ бәр т'әхте хwә әw qулә, сеwи,
Ч'е'в дьмашинә у дьчәрчьрә!

Чахе хәбәр у хәт же дьр'әвьн,—
Бьра сәр кәвьр—кӧч'кадабә һәрк,

Тьрса нәwерьм бәр ч'ә'ва к'әвьм,
Мьн һ'әсаб дькә сәбәб у нәһәq!

К'е һаж пе һәйә!— Сал те сале әз
Кьрасе мә'ра пер'а давежьм.
Qашхуйбуйимә жь р'ожа дьлбәзм!
Бәрбь к'ьзи—назие wи һәрк дьбәзьм!

Сәр архана р'öh' дьбьмә сибәр,—
Qәй бежи wьра дьqьжлә к'ргут.
Хwәде кö һ'ьзкьр у бин һатә бәр,—
Иди данахwә бәр Р'әбе п'ьруд.

... Хwарьне гәрмкә р'оже һ'әвт щара,
Бәр бьгәр'ә, кö тә'мкә qә на wе.
Ле әw дудьдә т'опе щьг'ара,
Wәлдьгәр'инә финщане qawe!

Хәлq к'этйә дәрде мал—һ'але дьне,
Әw дьбе:— Дьле мьн т'ьжи дöр'ә!
Мале дәр һәрр'о те хапандьне ,
Дьбе:— Тьшт накә, хуна мьн гöр'ә!

Заньм—серида бöһöрти нибу—
Бь чь фәнда жи хwә к'ьвшкә софи,
Дьбен:— Р'öh'дарбун т'öнә бей арду,—
Дьбахшиньме бь qәлпе сафи!

Жь wаре мьн жи кем набә тә'ма
То у qәймәхе һ'öб—һ'әсине тир.

Дӧ бәрмьл шабун һ'удькнә хәма,
Ле р'әща дькьм—һәр нәбнә шайир!

Хәwа шәва жи ль мьн буйә qар,—
Нобәдарьм әз, жер'а qәрәwьл,
Хушка р'ә'мемә, щари, хьзмәтк'ар,—
Фәда дьхwәзә сьнә'та каwьл!

Йа дьл һавежи мьн дькә паше,
У йа хwәзйа хwә бәхте мьн тинә,—
Бьра ат'ара мьнбә... Шәв р'азе ,
Сьбе мере хwә шайир бьбинә!

БЬ ИЗНА ШЬКЕ

Һәй т'әбйәта нур, һәй бәхте хьрав,
Wә орт'а хwәда әз чаwа һерам!
Канйа qӧдрәти wә кьрә гьр'ав,
Һ'әwaсе һ'әлал мьн бунә һ'әрам.

Мьн да сәр р'йа хwә к'аw у бәхтәwар,
Wәк эвиндаре дьчә дә'wате,
Qаq у һасегәһ—бәр мьн дәстт'әwар,
Р'ебәр бу бина авьлһ'әйате!

Мьн дькарьбу ч'йа пьшткьрана,
У вәгәр'анда ч'әме багьрти,
Qумьстан т'ьжи лемьшткьрана.
Бае самер'а qалкьра хӧрти!

Ле иро?... Əз мам у əв qələма,
Кö пе т'ımаркьм дел—бьжие... хəте,
Халqе а'ләме. ле əв бу hәма
Шöхöл—ә'мәле мьн р'у—hәwате?

БЕЖИНГ

Пунга h'əму гьрарамə,
Хунга h'əму qьрарамə...
Əз hәмә нав п'еч'əкада,
Нав wан чәлте пьч'əнгада,
Диwарада, кöлилкада,
Һ'эст—п'эстада, гöстилкада,
Нав бöрг'ада у зəрзада,
Шьлоп'ада у т'əрзада,
Гöжәгöжа асоеда,
Нав хизгеда у соеда,
Нав приске h'əсанада,
Нав к'обада, h'əсьнада ,
Һелунада, qалч'ькада,
Дук'ешкада, бəлч'ькада,
Нав щöбада у шушада,
Бузада у шəрушада,
Бае бəза к'ьh'елада,
Нав агьре бьн селада,

Шишькада, хьземада,
Qанатада, авземада,
Р'əqасада, эрдəкада ,
Нав к'алина дəстəкада,
Нав к'лите мəмькада,
Нав мелит'е тəнькада ,
Т'öлöзмада у щер'ада,
Нав эгада у ч'ер'ада,
Нав wəршəqа ве hиведа,
Нав к'əл—к'ьр'е ве тə'веда,
Нав бечада, нав мə'сiiада,
П'охькада у дəрзiiада...
Нав р'əщале həвалада,
Мəqсуд—мале qəwалада,
Нав дьрəхте Лальшеда,
Мəбəст—бəхте Лальшеда,
Нав хəwн—хwəшне млəтада,
Пивандьне сəh'əтада,
Нав славе Уитменда,
Нав р'əwаща хwе у ненда,
Нав h'ьжм—h'əйре мьфрьqеда,
Сəд у сəйре мьшрьqеда,
Р'ə'м—мöh'бəта шьмаледа,
Бьшкьвоке шəмаледа,

Нав хер—бера щә'нубеда,
Миражада, т'ьг'убеда...
... Әз һәмә нав һәр тыштида,
Мьн нахәйдә т'ӧ тышт нда...
Т'ӧнәмә т'әк дьле тәда,
Т'ӧнәмә т'әк мьле тәда,
Т'ӧнәмә т'әк бьрща тәда,
Т'ӧнәмә т'әк хӧрща тәда,—
Демәк— т'ӧ щйа т'ӧнәмә әз,
У чьqаси гӧнәмә әз,
Ах, шьера мьн,
Бекера мьн!...

БӘЙТ'А СӘРЕ ДӦР'ЙАНА

Пәй һаqа тыштр'а бьмини т'әне...

Ф. ЛАРК'ИН.

(антракт)

Qәй бей мәзила һәwе һьндькә,
Һ'ьзки дьльвә тә'в qӧр'ә—qӧрбәт,—
Баве мьн иро бәрха даг'дькә
(Һәр маләк даг'а wе һәйә, һьлбәт).

Баве мьн бәрха даг'дькә ль wер...
Чьр'анә р'астйа жь тә вәшарти!—

Зува хәсандійә бәйт'ар бәрхе нер
(Хенжи е сәва гөна бьжарти).

Дагер'ә ьди... Тьшт нәма, хушке ,
Кәрие пайизе гьран лькьжин,
К'әр кӧ бьк'әвә—дьране бьшке.—
Ә'рд к'ьзьрийә— ч'ә'в манә р'ьжи!

Ле дәнге мьида у сәр бивке туж,
Нав мерга п'ор'да (һе тәйахкьрн),
К'озе гӧһада дькнә qужәqуж
Бәрхе хәсанди у е даг'кьри!

Һәр тьшт qәй бежи гәрә ӧсабә,—
Асахкьринә р'е—дьрбе майин,
Хушке, хwәйкьрьн we һа һесабә,—
Шьван дькарә р'азе архайин!

Кәри дьк'ьшьн жь ч'йа бь сьре
У бәрхе хwәде бир дькьн, хушке,
Р'йа Бабелоне, бае Мсьре,
Ә'йд—ә'рәфате һола Лальше!

СӘРӘЩӘМ

Xwәт'әстиqкьрьн — **К. Чачани** 3

ОРТ'А QӦР'НАДА

Бәйраqа ленинне 5
Qӧр'на бистйәкє 7
Баллад дәрhәqа малхwетиеда 8
Баран ль Москвае 9
Ль вакзале 9

ARS POETICA

Анкета 12
Буйина шайир 14
Щаб—шьванәкир'а 14
Пушкин 16
Дәрhәqа поэзиаеда 17
Шайир у поэзиа 17
Һун мьнр'а наен? 18
Искуства поэзиае 20
Жь „назйе" qәләме 20

ЛАЛЬШ

Шәлмаqа географиае 21
Әз пе h'әсйам 22
К'әсәр 22
Бь qәйде щоланга 22
Шыкйат 23
Жь щьмаә'те 25
Бәхтәwарйа тәйра 25
Мәрәза р'әнга 27
Пьрсхана бәрдәст 27
Qәсавед р'ожар'а 30

Əз бльнд фьр'им у алчах к'əтьм 32
Сəрһатикə тə'л 33
Хернəхазед мьнр'а 34
Бəр бə'ра Р'əш 35
Дрозга нивəка шəве 35
Фəqəт! 36
Гəзгəзке шьке 36
Дəм 38
Р'асти əвə 39
Баллад дəрһəqа к'əне калке мьн у р'əqаса щə'ниеда 40
Пе чь мəзьнбум? 42
Мӧкӧр'и 44
Кьред һ'ьзрəте 45
Гази 51
Бəйт'а щьлwа 52
Бəйт'а мьзгине 54
Бəйт'а гəште 58
Бəйт'а сəре сьбе 60
Пергамента Сӧлемание 61
Бəйт'а мала бехwəй 61
К'ӧрдстанер'а 63
Диса К'ӧрдстанер'а 65
Анабасис 65
Кӧла дьлар'а 67
Бəйт'а Таwси Мəлəк 68
Бəйт'а кьраса 72
Бəйт'а бьруоке 74
Бəйт'а qəwин—qəдимие 76
Байт'а һəwаре 77
Бəйт'а... тьрсе 78

Һ'ОБ У ШУШƏ

Һəлəqəти 80
Бəйт'а мьраза 81
Бəрбь мале 82

Бәйт'а бәрбанге 83
Баллад дәрһәqа р'онгада 85
Жь Ә'бу Әздит Бистами 85
Т'ема 86
Бәйт'а хәwнәр'оке 86
„А'щи" 88
Гәр'а р'öh' 89
Хwәхапандьн 89
Дурк'әтьн 90
Дәргистйа шьвин 91
Кәч'а ә'сил 93
Газьнәкә дур у незик 94
Ч'ә'ве хwә бьгьр 95
Р'ожа h'öбе 95
Бона мьн 96
Һ'ьк'йата ә'мьр 97
Бә'р—нивр'о 98
Мифа бинае 98
Wьр 99
Ч'ир'ока шәве 100
Шәва шьвана 100
Бәрбь шәва шадан 102
Жь зарготьна Испаниае 102
Барана шор' 103
Бәр п'ьре 105
Qир'ина qöльнге у чока кәч'ьке 105
Һ'әлала шайир газне хwә дькә 106
Бь изна шьке 108
Бежинг 109
Бәйт'а сәре дöр'йана 111

ЧƏРКƏЗЕ Р'ƏШ

Шорьша хəбəра

шьер

ՉԱՐՔՅԱԶԵ ՌԱՇ

ԲԱՌԵՐԻ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹՅՈՒՆԸ

Բանաստեղծություններ

(քրդերեն լեզվով)

«Սովետական գրող» Հրատարակչություն,

Երևան, 1986

Чарказэ Раш

ВОССТАНИЕ СЛОВ

Стихи

(На курдском языке)

Издательство «Советакан грох»

Ереван, 1986

Р'едактор — **Карлене Чачани**

Шьклк'еш — **Щ. Гаспарйан**

Р'едакторе бəдəwəтие — **С. Г. Сафйан**

Р'едакторе техникие — **Ә'лихане Мəме**

Коректор — **Лəт'ифе Ә'мəр**

ИБ № 5679

Шандьнə р'езкьрьне 21/VII 1986. Бона чапкьрьне qол кьрьнə 28/X. 86. Чап $70X90^{1}/_{32}$. К'аг'əзе чапкьрьне № 2. Һ'əрфе щур'е ə'дəбийəте. Нəшькьрьна бльнд. Бəлге чапкьрьнейə qəwли 4,24. Бəлге нəшьрəте 3,35. Тираж 500. Т'əмбə 1515. ВФ 12160

Qимəт 35 капек.

Нəшьрəта „Советакан грог'", Ереван—9, Терйан, 91.

Чапхана нəшьрəта Коммəрк'əзийа ПК Əрмəнистане.

Ереван, проспекта Орщоникидзе 2.

ЧӘРКӘЗЕ Р'ӘШ

1955-а ль Эщмиазине жь дйа хwә буйә. 1977-а института Ереванейә педагогиейә сәр наве Х. Абовйан, ле 1980-и аспирантура wе хлазкьрийә у кафедра литература әрмәнийада дьхәбьтә. Кандидате өлмед филологиейә. С. 1980-и к'т'еба wийә өлмийә пешьн әрмәнки нәшьрбуйә. Шьеред wи с. 1967-ада преса р'еспубликаеда (әрмәнки у к'өрди), паше жи „Ьаһара т'әзәда" нәшьрбунә. Бәрәвока ә'wльн щьлда ве алманахейә 2-да (1983) дәрк'әтийә.